

VELIKI KANON SVETOG ANDREJA KRITSKOG

Koji se čita na Velikom Povečerju u prva četiri dana Svete 40-nice,
i na Jutrenju četvrtka 5-e sedmice.

Preveo sa grčkog
EPISKOP dr ARTEMIJE

Beograd, 2007.

Blagoslovom Episkopa raškoprizrenskog
ARTEMIJA

Izdavač
Eparhija raškoprizrenska

Odgovorni urednik
Vojislav Jovičić

Korektura
Gordana Čugalj

Priprema za štampu
Skener Studio Lazić

Tiraž
500 kom

PREDGOVOR

Biti pravi hrišćanin, znači biti doživotni pokajnik, znači imati stalno pred očima mnoštvo svojih sagrešenja, i neprekidno osećati pokajničko raspoloženje. Na to je čovek pozvan pre nego što postane hrišćanin. „Pokajte se i verujte u Jevanđelje“ (Mk. 1, 15), rekao je Gospod Hristos u početku svoje propovedi, i time pokazao put kako se postaje sledbenik Hristov. Kroz pokajanje. Pokajanje je buna čoveka protiv samoga sebe, rekao je episkop Nikolaj. To je buna protiv starog čoveka, čoveka ogrezlog u grehu i strasti i udaljenog od Boga. Jer svaki greh udaljuje od Boga, a čovek ispunjen gresima, odlutao je u daljnu zemlju gde se lice Božje ne vidi.

Da bi takav čovek postao „nova tvar“, po svetom apostolu Pavlu, mora prvo doći k sebi, poput bludnog sina iz Jevanđelja. Bogom određeno vreme za buđenje iz letargičnog sna greha, nesumnjivo je sveti Veliki Post - Sveta Četrdesetnica. Tu čoveka sve pokreće na pokajanje, sve ukazuje na njegove grehe. Svaka pesma, svaka stihira, svaka molitva, svaka reč koja se u crkvi čuje. A pre svega i iznad svega bogonadahnuti, nenadmašni Veliki Kanon Svetog oca našeg Andreja Kritskog. To je neisledimo more pokajničkih suza, vapaja, uzdaha. Nema čoveka, nema grešnika koji neće naći sebe u Velikom Kanonu. Zato Kanon u stvari predstavlja ličnu ispovest svakog pravoslavnog hrišćanina.

Veliki Kanon je, kako se kaže u njegovom sinaksaru, dovoljan da i najtvrdju dušu omekša i dobroj budnosti podigne, ako se samo sa skrušenim srcem i velikom pažnjom peva. Kao takav, on je božanska sila spasenja. Udružen još sa postom - on je čudotvoran kao preobražajna sila spasenja, preobraženja, prosvećenja, oboženja.

Kroz bogonadahnutu usta svetog Andreja Kritskog iz svakog tropara njegovog Velikog Kanona odzvanja eho apostolove poruke: „Ustani ti koji spavaš, vaskrsni iz mrtvih, i obasjaće te Hristos.“ (Ef. 5, 14) Želja da bi taj spasonosni glas dospeo ne samo do uha, nego i do srca našeg čoveka - hrišćanina, i pokrenuo ga na svespasonosno pokajanje, i pobudila me je da Veliki Kanon prevedem na srpski jezik.

Tom poslu sam pristupio još pre desetak i više godina, kao suplent Bogoslovije u manastiru Krka. Tada sam prevod izvršio sa crkvenoslovenskog teksta (iz Posnog Trioda), i uporedio ga sa grčkim tekstom uz pomoć moga duhovnog oca dr Justina Popovića. No taj prevod nigde nije objavljen, jer sam ja uskoro, 1968. godine, otišao u inostranstvo na postdiplomske studije, gde sam proveo oko devet godina.

Vrativši se iz Atine, sada sa znanjem izvornog grčkog jezika, a nošen istom željom kao i pre desetak godina, ponovo sam izvršio prevod Velikog Kanona, sada sa grčkog originala, iz grčkog izdanja Trioda, Atina 1967. godine.

Neka bi Gospod, molitava radi svetog Andreja Kritskog, učinio da ovaj skromni trud bude primljen i prihvaćen sa onom ljubavlju sa kakvom sam na njemu radio.

PREVODILAC

PONEDELJAK

U tri sata posle podne (ili kad je uobičajeno) ulazi crkvenjak, i učinivši poklon starešini, odlazi i klepa u klepalo 12 puta. I skupljamo se u crkvi svi, i učini svaki uobičajena metanija, i malo sedimo, dok se svi ili većina sakupi. Ustavši sveštenik sa svoje stolice i učinivši običan poklon igumanu, počinje bogoslužje: ¹

Sveštenik: Blagosloven Bog naš...

Čtec: Slava Tebi, Bože naš, slava Tebi; Care nebeski; Trisveto, *i tri metanija:* Oče naš... *i*

Sveštenik: Jer je Tvoje carstvo...

Čtec: Amin. *I odmah:* Hodite da se poklonimo... *i tri metanija, i odmah počinje Psalam 69:* Bože, budi mi u pomoći...

I odmah počinjemo Veliki Kanon, deleći ga na četiri dela sa Irmosom, tako da se završi u četvrtak uveče.

PESNIČKI SASTAV SVETOGA OCA NAŠEG ANDREJA KRITSKOG, JERUSALIMSKOG

VELIKI KANON GLAS 6.

Irmos po dvaput

Pravimo i na svaki tropar tri metanija

PESMA 1.

Irmos: Pomoćnik i pokrovitelj bi mi na spasenje; ovaj je Bog moj i proslaviću Ga, Bog oca moga, i hvaliću Ga, jer se slavno proslavi. (Izl. 15, 1-2)²

Prijev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!³

Odakle da počnem oplakivati dela kukavnog života moga? Šta da postavim kao početak sadašnjem ridanju, Hriste? No kao Milosrdan daj mi oproštaj sagrešenja.

Hajde, bedna dušo, sa telom svojim, ispovedi se Stvoritelju svega, i okani se, najzad, predašnjeg bezumlja, i prinesi Bogu u pokajanju suze.

Prevazišavši u prestupu prvozdanog Adama, poznah sebe obnažena od Boga i večnoga carstva sladosti, grehova mojih radi. (Post. 3, 6-7)

Avaj meni, bedna dušo, što si se upodobila prvoj Evi? Jer si vid svoj upotrebila na zlo, i ranila si se ljuto, i dotakla si se drveta, i okusila si drsko bezumne hrane. (Post. 3, 6)

Umesto Eve telesne, pojavi se u meni mislena Eva - strasna pomisao u telu, koja ukazuje na sladosti, a hrani me uvek gorkom hranom.

Po zasluži Adam bi izgnan iz Raja, Spase, ne sačuvavši jednu tvoju zapovest; kako li ću tek ja postradati, odbacujući uvek životvorne reči Tvoje? (Post. 3, 23)

¹ To biva ovako: Pred sam početak Velikog Povečerja, iznese sa nalonj na sredinu crkve, i na njega sa postavi Posni Triod. Sveštenik u epitrahilju i felonu, stane ispred nalonja i počinje, kako je rečeno.

² Citati u zagradama na kraju pojedinih tropara, ukazuju biblijsku osnovu za sadržinu dotičnog tropara.

³ Ovo je prijev za svaki tropar.

Slava, Trojičan:

Nadsušastvena Trojica, u Jedinici slavljena, uzmi od mene teško breme greha, i kao Milosrdna, daj mi suze umilenja.

I sada, Bogorodičan:

Bogorodice, nado i zastupnice onih koji Te pevaju, uzmi od mene teško breme greha, i kao čista Vladičica, primi mene koji se kajem.

PESMA 2.

Irmos: Čuj nebo, i govoriću, i pevaću Hrista, Koji je u telu došao iz Djeve.

Čuj nebo, i govoriću, zemljo slušaj glas onoga koji se kaje pred Bogom i koji Ga peva.

Pogledaj me, Bože, Spasitelju moj, Tvojim milostivim okom, i primi moje toplo ispovedanje.

Sagreših više od svih ljudi, jedini sagreših Tebi; no smiluj se kao Bog, Spase, na svoje stvorenje. (I Tim. 1, 15)

Usvojivši rugobu mojih strasti, slastoljubivim težnjama pogubih krasotu uma.

Milosrdni Gospode, bura zala potapa me, no kao Petru i meni, Spase, pruži ruku. (Mt. 14, 31)

Oskvrnih odeću tela moga, i ukaljaj, Spase, ono što je po obrazu i po podobiju.

Pomračih krasotu duše slastima strasti, i potpuno sav um u prah pretvorih.

Poderah svoju prvu odeću, koju mi izatka Stvoritelj ispočetka, i zato nag ležim.

Obukoh se u poderanu haljinu, koju mi izatka zmija svetom i stidim se. (Post. 3, 21)

Milosrdni, i ja prinosim suze kao bludnica: očisti me, Spasitelju, milosrđem Tvojim. (Lk. 7, 38)

Pogledah na krasotu drveta, i prevarih se umom; i sada ležim nag i sramim se.

Radiše na leđima mojim svi načalnici zala, produžujući protiv mene bezakonje svoje. (Ps. 129, 3)

Slava, Trojičan:

Pevam Tebe Jednoga u tri Lica, Boga svih: Oca i Sina i Svetoga Duha.

I sada, Bogorodičan:

Prečista Bogorodice Djevo, jedina sveopevana, moli usrdno, da se spasemo.

PESMA 3.

Irmos: Na nepokolebivom, Hriste, kamenu zapovesti Tvojih, utvrdi moje pomisli.⁴

Oganj od Gospoda, nekada Gospod pustivši kao kišu, zemlju sodomsku sagori. (Post. 19, 24)

Na goru beži, dušo, kao Lot onaj, i na Sigoru se spasavaj. (Post. 19, 22-23)

Beži od požara, o dušo! Beži od sodomskog gorenja, beži od uništenja božanskim plamenom.

Ja jedini sagreših Tebi, Hriste Spase, sagreših više od svih, ali ne prezri mene.

Ti si Pastir Dobri, potraži mene jagnje, i ne prezri me zabludelog. (Jn. 10, 11-14)

Ti si slatki Isus, Ti si Stvoritelj moj; u Tebi ću se, Spase, opravdati.

Ispovedam se Tebi, Spasitelju: Sagreših Ti neizmerno; no otpusti, oprosti mi kao Milosrdan.

⁴Ostavljeno je kao u slovenskom Triodu, iako u grčkom izdanju Trioda (Atina 1967) stoji: - „Crkvu Tvoju utvrdi“.

Slava, Trojičan:

O Trojice Jedinice, Bože, spasi nas od zablude, i iskušenja, i nevolja.

I sada, Bogorodičan:

Raduj se utrobo koja si Boga primila, raduj se prestole Gospodnji, raduj se Mati Života našega.

PESMA 4.

Irmos: Ču prorok o dolasku Tvome, Gospode, i uplaši se, jer ćeš se od Djeve roditi i ljudima javiti se, te govoraše: Čuh glas Tvoj, i uplaših se, slava moći Tvojoj, Gospode. (Avak. 3, 1)

Ne prezri dela Tvoja, i stvorenja Tvoga ne previdi, pravedni Sudijo, iako jedini sagreših kao čovek više od svakog čoveka, jer kao Gospod svih imaš vlast da opraštaš grehe, Čovekoljupče. (Mt. 9, 6; Mk. 2, 10)

Približava se, dušo, kraj, približava se, a ti ne mariš niti se pripremaš; vreme se skraćuje, ustani, Sudija je blizu pred vratima. Kao san, kao cvet vreme života prolazi; što se uzalud metemo? (Mt. 24, 23; Mk. 13, 29; Lk. 21, 31)

Preni se, o dušo moja! Razmišljaj o delima tvojim koja si učinila, iznesi ih pred oči tvoje, i proli kaplje suza tvojih; reci sa smelošću dela i pomisli Hristu, i opravdaj se.

Ne bi u životu greha, ni dela, ni zloće, kojom ja, Spase, ne sagreših; umom i rečju, i slobodnom voljom, i stavom, i mišlju i delom sagrešivši, kao drugi niko nikada.

Zato i prekoren bih, zato osuđen bih ja bednik od svoje savesti, od koje ništa u svetu nema silnije. Sudijo, Iskupitelju moj, koji me poznaješ, poštedi, i izbavi, i spasi me slugu Svoga.

Lestvica, koju vide u starini veliki Patrijarh, slika je, dušo moja, delotvornog penjanja, razumnog uzlaženja; ako hoćeš, dakle, da živiš delanjem, i umom, i sozercanjem, obnovi se. (Post. 28, 21)

Žegu dnevnu pretrpe zbog oskudice Patrijarh, i studen noćnu podnese, svaki dan stado prebrajajući i napasajući, boreći se, služeći, da dve žene dobije. (Post. 31, 7, 40)

Razumi pod dve žene delanje i znanje u sozercanju; delanje, dakle, Liju, kao mnogodetnu; a Rahilju - znanje, kao trudoljubivu, jer bez trudova neće se postići, dušo, ni delanje ni sozercanje.

Slava, Trojičan:

Nerazdeljivo suštinom, nesliveno Licima, bogoslovstvujem Te, Trojično Jedno Božanstvo, kao jednocarstveno i saprestolno; kličem Ti pesmu veliku, na visinama trikratno pevanu. (Is. 6, 1-3)

I sada, Bogorodičan:

I rađaš i devstvuješ, i ostaješ kroz oboje po prirodi Djeva. Rođeni iz Tebe obnavlja zakone prirode, i utroba plodonosi bez porođajnih muka. Gde Bog hoće pobeđuje se poredak prirode, jer On čini sve što hoće.

PESMA 5.

Irmos: Čovekoljupče, molim Ti se, prosveti onoga koji Ti ujutro rani, i uputi i mene na zapovesti Tvoje, i nauči me, Spase, da tvorim volju Tvoju. (Ps. 63, 2; 119, 35)

U noći život moj provodih svagda, jer noć greha bi mi tama i duboka magla; no kao sina dana, pokaži me, Spasitelju. (Ef. 5, 8)

Podražavajući Ruvima, ja bedni izvrših bezakoni i protivzakoniti savet protiv Boga Višnjega, oskvrnivši postelju moju, kao onaj očevu. (Post. 35, 22; 49, 3-4)

Ispovedam se Tebi, Hriste Care, sagreših, sagreših kao nekada Josifova braća, koja su prodali plod čistote i celomudrija. (Post. 37, 28)

Od srodnika pravedna duša bi svezana; prodade se u ropstvo Slatki, kao praobraz Gospoda. A ti, dušo, sva si se prodala tvojim zalima.

Josifa pravednog i celomudrenog umom podražavaj, bedna i neiskusna dušo, i ne oskvrnjuj se bezumnim težnjama, uvek bezakonujući.

Iako u jami požive nekada Josif, Vladiko Gospode, no to bi praobraz Tvoga pogreba i vaskrsenja; a ja kada ću Ti tako nešto prineti?

Slava, Trojičan:

Tebe Trojice slavim, Jednoga Boga: Svet, Svet, Svet si Oče, Sine i Duše, prosta suštino, Jedinice uvek slavljena.

I sada, Bogorodičan:

Netljena, bezmužna Mati Djevo, iz Tebe se obuče u moju prirodu Bog, Koji je stvorio vekove i sjedini sa Sobom čovečansku prirodu.

PESMA 6.

Irmos: Zavapih svim srcem svojim k milosrdnom Bogu, i ču me iz ada preispodnjega, i izvede iz truleži život moj.

Suze očiju mojih, Spase, i uzdahe iz dubine vapijućeg srca iskreno prinosim: Bože, sagreših Ti, pomiluj me.

Uklonila si se, dušo, od Gospoda tvoga, kao Datan i Aviron; no poštedi, zavapi iz dubine srca, da te ne proguta ponor zemljin. (Broj. 16, 32)

Kao junica razbesnela, dušo, upodobila si se Jefremu; kao srna od zamki čuvaj život, okrilativši se delanjem, i umom, i sozercanjem. (Jerem. 31, 18; Os. 10, 11)

Ruka Mojsijeva da nas uveri, dušo, kako Bog može gubavi život ubeliti i očistiti; i ne očajavaj zbog sebe, iako si se ogubala. (Izl. 4, 6-7)

Slava, Trojičan:

Trojica sam prosta i nerazdeljiva, razdeljena u Licima, i Jedinica sam prirodnom sjedinjena, govori Otac i Sin i Božanski Duh.

I sada, Bogorodičan:

Utroba Tvoja rodi nam Boga, Koji postade čovek kao mi; Njega, kao Stvoritelja svih, moli Bogorodice, da se molitvama Tvojim opravdamo.

Kondak, glas 6.

Dušo moja, dušo moja, ustani što spavaš, kraj se približuje, i uplašićeš se; preni se, dakle, da te poštedi Hristos Bog, Koji je svuda i sve ispunjava.

PESMA 7.

Irmos: Sagrešismo, bezakonovasmo, nepravedno postupasmo pred Tobom; niti sačuvasmo, niti izvršismo što si nam zapovedio, no ne napusti nas sasvim, Bože otaca. (Dan. 9, 5-6)

Sagreših, bezakonovah, i odbacih zapovest Tvoju, jer se u gresima začeh, i dodadoh

ranama svojim ranu; no Ti me pomiluj, kao milosrdan, Bože otaca. (Ps. 50, 5)

Tebi, Sudiji mome, ispovedam tajne srca svoga; vidi moje smirenje, vidi i tugu moju, i budi pažljiv na sudu mome sada, i sam me pomiluj kao milosrdan, Bože otaca. (Ps. 38, 19; 25, 18; 35, 23)

Kao što nekada, dušo, Saul izgubi magarice oca svoga i uzgred nađe carstvo na dnevnom skupu; no pazi, ne zaboravljaj sebe, pretpostavljajući svoje skotske pohote Carstvu Hristovom. (I Sam. 9, 1-27; 10, 1)

Dušo moja, mada nekada bogootac David sagreši dvostruko, bivši ustreljen strelom preljube, i zarobljen kopljem kazne za ubistvo; no ti sama boluješ od težih grehova, samovoljnih pohota. (II Sam. 11, 14-15)

David nekada dodade bezakonju bezakonje, ubistvo sa preljubom pomešavši, i odmah pokaza dvostruko kajanje; no ti si, dušo, najrđavija dela učinila, ne pokajavši se Bogu.

David nekada shvati greh, napisavši pesmu kao na slici, kojom izobličići dela koja učini, vapijući: Pomiluj me, jer sagreših Tebi jedinome Bogu svih, Ti sam očisti me! (Ps. 50, 3-6)

Slava, Trojičan:

Trojice prosta, nerazdeljiva, jedinosušna Jedinice sveta Svetila i Svetlosti, i sveto Trojstvo i Jedno sveto, slavi se, Bog Trojica. No, dušo, opevaj i proslavi Život i Živote - Boga svih.

I sada, Bogorodičan:

Pevamo Te, blagosiljamo Te, klanjamo Ti se, Bogoroditeljko, jer si od nerazdeljive Trojice rodila Jednoga - Sina i Boga, i nama koji smo na zemlji sama si otkrila sve nebesko.

PESMA 8.

Irmos: Onoga Koga slave vojske nebeske, i pred Kim drhte Heruvimi i Serafimi, sve što diše i sva tvar, pevajte, blagosiljajte i preuznosite u sve vekove.

Pomiluj, Spase, sagrešivšeg, podigni um moj ka obraćenju, primi me kajućeg se, smiluj se na vapijućeg: Tebi jedinom sagreših, bezakonovah, pomiluj me.

Kolesničar Ilija, kolesnicom vrlina nošaše se iznad svega zemaljskog, kad uzide kao na nebo. Zato, dušo moja, razmišljaj o njegovom ushođenju. (II Car. 2, 11)

Jelisej nekada primivši plašt Ilijin, primi dvostruku blagodat od Boga; ti pak, o dušo moja, nisi okusila ove blagodati zbog neuzdržanja. (II Car. 2, 9. 11-13)

Jordanska voda, udarena od Jeliseja plaštom Ilijinim, zaustavi se. Ti pak, o dušo moja, nisi okusila ove blagodati zbog neuzdržavanja. (II Car. 2, 14)

Sunamicanka, po svojoj dobroj naravi, nekada ugosti pravednika, o dušo! Ti pak, nisi primila u dom ni stranca ni putnika, zato ćeš plačuća biti izbačena iz bračne odaje napolje. (II Car. 4, 8)

Uvek si podražavala Gijezijev nečisti razum, o bedna dušo; njegovog srebroljublja kloni se makar u starosti; beži od paklenog ognja, odstupivši od svojih zala. (II Car. 5, 20-27)

Blagosiljamo Oca, Sina i Svetoga Duha, Gospoda!

Trojičan:

Bespočetni Oče, sabespočetni Sine, Utešitelju blagi, Duše pravi; Roditelju Reči Božije, Reči Oca Bespočetnoga, Duše životvorni i stvaralački, Trojice Jedinice, pomiluj me.

I sada, Bogorodičan:

Prečista, u utrobi Tvojoj izatka se telo - duhovna porfira Emanuilova, kao od crvenog skerleta, zato veličamo Tebe uistini Bogorodicu.

PESMA 9.

Irmos: Od besemenog začeca rođenje neizrecivo, od Matere bezmužne netruležni porod, jer Božije rođenje obnavlja prirode. Zato Te svi naraštaji, kao Bogonevestnu Mater, pravoslavno veličamo. (Lk. 1, 35-48)

Um se obrani, telo se ubolesti, boluje duh, reč iznemože, život se umrtvi, kraj je pred vratima. Stoga, bedna dušo moja, šta ćeš učiniti kada dođe Sudija da ispita sve tvoje?

Predstavih ti, dušo, Mojsijevo stvorenje sveta, i od tada svo Starozavetno Pismo, koje ti kazuje o pravednima i nepravednima; no ti si, o dušo, sagrešivši Bogu, podražavala druge a ne prve.

Zakon iznemože, ne deluje Evandjelje, svo Pismo u tebi bi zanemareno; Proroci iznemogoše, i svaka reč pravednika; rane tvoje, o dušo, umnožiše se, ne budeći lekara koji te isceljuje.

Privodim ti uzore Novoga Zaveta, koji te vode, dušo, ka umilenju; ugledaj se na pravednike, odvrćaj se od grešnika, i umilostivi Hrista, molitvama i postom i bdenijem i čednošću.

Hristos se očoveči, prizvavši na pokajanje razbojnika i bludnice; pokaj se, dušo, vrata Carstva već se otvoriše, i otimaju se o njih fariseji i carinici i preljubočinci koji se kaju. (Mt. 11, 12; 21, 31; Lk. 16, 16)

Hristos se očoveči, sjedinivši se sa telom našim, i sve što je prirodno dragovoljno ispuni, osim greha; pokazujući tebi, o dušo, ugled i sliku Svoga snishođenja.

Hristos mudrace spase, pastire sazva, mnoge mladence pokaza mučenicima, starca i staru udovicu proslavi;⁵ a ti, dušo, njih nisi podražavala ni delanjem ni življenjem; no teško tebi na sudu! (Mt. 2, 1-16; Lk. 2, 4-8; 25-26; 36-38)

Gospod postivši četrdeset dana u pustinji, na kraju ogladni, pokazujući da je čovek; dušo, ne ustraši se, ako ti se približi neprijatelj, molitvom i postom nek bude odbačen od nogu tvojih. (Izl. 34, 28; Mt. 4, 2; Mk. 1, 13; Lk. 4, 2)

Slava, Trojičan:

Oca proslavimo, Sina uzveličajmo, Božanskome Duhu verno se poklonimo, Trojici nerazdeljivoj, Jedinici po biću, kao Svetlosti i Svetilima, i Životu i Životima, Koji oživljava i prosvetljuje sve i sva.

I sada, Bogorodičan:

Čuvaj narod Tvoj, Prečista Bogoroditeljko, jer Tobom u veri živimo, i Tobom se utvrđujemo, i Tobom pobeđujemo svako iskušenje, i nadvlađujemo protivnike, i napređujemo u bogoljublju i bratoljublju.

Andreju: Prepodobni oče Andreje, moli Boga za nas!

Andreje česni i oče treblaženi, pastiru Kritski, ne prestaj moliti za one koji te pevaju: da se svi mi koji verno poštujuemo tvoj spomen, izbavimo od gneva, i nevolje, i propasti, i bezbrojnih sagrešenja.

Zatim obe pevnice pevaju Irmos 9-e pesme: Od besemenog začeca... I nastavlja se dalje Veliko Povečerje po redu.

⁵ Misli se na sv. Simeona Bogoprimca i prorociću Anu.

UTORAK

Početak isti kao u ponedjeljak

PESMA 1.

Irmos: Pomoćnik i pokrovitelj bi mi na spasenje, ovaj je Bog moj i proslaviću Ga, Bog oca moga, i hvaliću Ga, jer se slavno proslavi. (Izl. 15, 1-2)

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Prevazišavši Kainovo ubistvo, po slobodnoj volji postadoh ubica savesti duše, oživevši telo i vojevavši protiv nje rđavim svojim delima. (Post. 4, 8)

Ne upodobih se, Isuse, Aveljevoj pravdi, nikada Ti ne prinesoh ugodan dar, ni božanska dela, ni žrtve čiste, ni život neporočni. (Post. 4, 4)

Kao Kain i mi, bedna dušo, prinesmo zajedno Tvorcu svih: prljava dela, žrtvu lažnu i život nepotreban, zato i bismo osuđeni. (Post. 4, 3-5)

Ti, Stvoritelju, oživevši blato, dao si mi telo i kosti, i disanje i život. No, o Tvorče moj, i Iskupitelju moj, i Sudijo, primi me kajućeg se. (Post. 2, 7)

Izlažem Ti, Spase, grehe koje učinih, i rane duše moje i tela, koje mi unutra razbojnički naneše ubistvene pomisli. (Lk. 10, 30)

Iako sagreših, Spase, no znam da si Čovekoljubac, kažnjavaš milostivo, i sažaljevaš usrdno; vidiš plačućeg, i pritičeš kao Otac, pozivajući natrag bludnoga. (Lk. 15, 20)

Slava, Trojičan:

Nadsušastvena Trojica, u Jedinici slavljena, uzmi od mene teško breme greha, i kao Milosrdna, daj mi suze umilenja.

I sada, Bogorodičan:

Bogorodice, nado i zastupnice onih koji Te pevaju, uzmi od mene teško breme greha, i kao Prečista Vladičica, primi mene koji se kajem.

PESMA 2.

Irmos: Čuj nebo i govoriću, i pevaću Hrista, Koji je u telu došao iz Djeve.

Greh, koji me najpre liši bogotkane odeće, šije mi kožne haljine.

Pokriven sam odećom srama, kao lišćem smokvinim, na osudu mojih dobrovoljnih strasti. (Post. 3, 7)

Obukoh se u zamrljanu odeću, oskrnavljenu sramno, provođenjem strasnog i slastoljubivog života.

Upadoh u provaliju strasti i u veštastvenu trulež, i od tada do sada vrag mi dosađuje.

Pošto pretpostavih siromaštvu življenje odano stvarima i imovini, Spase, pritisnut sam sada teškim bremenom.

Telesni svoj kumir ukrašavah oblačenjem u različite slike nečastih pomisli, i sebe osuđujem.

Usrdno se trudih jedino oko spoljašnjeg ukrašavanja, prezrevši unutrašnju bogoliku skiniju.

Strastima, Spase, utraćih prvobitnu krasotu lika, no kao nekada drahmu, Ti je potraživši nađi. (Lk. 15, 8)

Kao bludnica vapijem Ti: Sagreših, sam Ti sagreših! Kao miro primi, Spase, i moje suze.

(Lk. 7, 37-38)

Kao carinik vapijem Ti: Očisti me, Spase, očisti, jer niko od potomaka Adamovih ne sagreši Tebi kao ja. (Lk. 18, 13)

Slava, Trojičan:

Pevam Tebe Jedinoga u Tri Lica, Boga svih: Oca i Sina i Svetoga Duha.

I sada, Bogorodičan:

Prečista Bogorodice Djevo, jedina sveopevana, moli usrdno da se spasemo.

PESMA 3.

Irmos: Utvrdi Gospode, na kamenu zapovesti Tvojih, pokolebano srce moje, jer si jedini Svet i Gospod.

Izvor života stekoh, Tebe - Pobeditelja smrti, i pre kraja vapijem Ti od srca svoga: sagreših, smilovavši se, spasi me.

Sagreših, Gospode, sagreših Tebi, smiluj se na mene, jer nema nikoga koji Ti sagreši među ljudima, a da ga ja ne prevaziđoh gresima.

Podražavah, Spasitelju, one koji bludničiše u vreme Noja, nasledivši i osudu njihovu - u potopu utapanja. (Post. 6, 1-17)

Dušo, ugledavši se na onoga Hama koji se naruga ocu, nisi pokrila sramotu bližnjega, vrativši se unazad gledajući. (Post. 9, 22-23)

Kao Lot od požara, beži dušo moja od greha; begaj od Sodoma i Gomora; beži od plamena svake bezumne želje. (Post. 19, 15-17)

Pomiluj Gospode, pomiluj me, vapijem Ti, kada dođeš sa Anđelima Tvojim, da dadneš svakome po vrednosti dela.

Slava, Trojičan:

Jedinice prosta, nestvorena, Bespočetna Prirodo, slavljena u Tri Lica, spasi nas koji se sa verom klanjamo moći Tvojoj.

I sada, Bogorodičan:

Bezvremenog Sina Očevog, u vremenu si, Bogorodice, bezmužno rodila; neobično čudo! ostaješ Djeva dojeći.

PESMA 4.

Irmos: Ču prorok o dolasku Tvome, Gospode, i uplaši se, jer ćeš se od Djeve roditi i ljudima javiti se, te govoraše: Čuh glas Tvoj, i uplaših se, slava moći Tvojoj, Gospode. (Avak. 3, 1)

Bdi, dušo moja, trudi se kao nekada veliki Patrijarh, da stekneš delanje sa rasuđivanjem, da stekneš um koji gleda Boga i dostigneš nezalazni primrak božanski u sozercanju, i da budeš veliki kupac. (Post. 32, 28)

Dvanaest patrijaraha porodivši veliki Patrijarh, tajanstveno utvrdi, dušo, lestvicu tvoga delotvornog ushođenja: decu kao osnov, stepene kao ushođenje premudro postavivši.

Podražavala si, dušo, omrznutog Isava, prodala si obmanitelju tvome prvorodstvo prvobitne krasote, i otpala si od očevog blagoslova, i dvaput si jadna obmanuta: delanjem i razumom; zato se sada pokaj. (Post. 25, 32; 27, 37; Mal. 1, 2-3)

Isav se prozva Edom, zbog krajnjeg bezumnog bludničenja sa ženama; jer uvek raspaljivan neuzdržanjem i slastima oskrnavljivan, bi nazvan Edom, što znači raspaljivanje duše greholjubive.

O dušo moja, čuvši za Jova koji se na đubrištu opravdao, nisi se ugledala na njegovo junaštvo, nisi imala čvrstu odluku u svemu što znaš i čime si bila kušana, no pokazala si se netrpeljiva. (Jov. 1, 1-22)

Koji beše nekad na prestolu, sada je nag i gnojav na đubrištu, koji beše mnogodetan i slavan, odjednom posta bezdetan i beskućnik; đubrište dakle za palatu, i rane za biserje smatraše. (Jov. 2, 1-13)

Slava, Trojičan:

Nerazdeljivo, suštinom, nesliveno Licima, bogoslovstvujem Te, Trojično Jedino Božanstvo, kao jednocarstveno i saprestolno; kličem Ti pesmu veliku, na visinama trikratno pevanu. (Is. 6, 1-3)

I sada, Bogorodičan:

I rađaš i devstvuješ, i ostaješ kroz oboje po prirodi Djeva. Rođeni iz Tebe obnavlja zakone prirode, i utroba plodonosi bez porođajnih muka. Gde Bog hoće pobeđuje se poredak prirode, jer On čini sve što hoće.

PESMA 5.

Irmos: Čovekoljupče, molim Ti se, prosveti onoga koji Ti ujutro rani, i uputi i mene na zapovesti Tvoje, i nauči me, Spase, da tvorim volju Tvoju. (Ps. 63, 2; 119, 35)

Slušala si o Mojsijevom kovčežiću, dušo, nošenom vodama i valovima rečnim, kao u palati nekada; beži od dela gorkog saveta Faraonova. (Izl. 2, 3)

Dušo bedna, ako si i slušala babice koje su ubijale nekada, kao mladence, mužastvenu delatnost celomudrenosti, sada kao velikom Mojsiju, neka ti bude dovilja premudrost. (Izl. 1, 8-22)

Bedna dušo, kao veliki Mojsije, ranivši um, nisi ubila Egipćanina; i reci, kako ćeš se nastaniti u pustinju strasti, kroz pokajanje? (Izl. 2, 11-12)

U pustinju se naseli veliki Mojsije; hajde, dakle, dušo, podražavaj život njegov, da bi bila i pri viđenju Bogojavljenja u kupini. (Izl. 3, 2-3)

Razmišljaj, dušo, o Mojsijevom štapu, koji udara more i zgušnjava dubinu, kao praobrazu Krsta Božanskoga, kojim možeš i ti učiniti velika dela. (Izl. 14, 21-22)

Aron prinošaše Bogu oganj, neporočan i nelazan, no Ofnije i Fines, kao ti dušo, prinošahu Bogu tuđe - oskrnavljeni život. (I Sam. 2, 12-13)

Slava, Trojičan:

Tebe Trojice slavim, jedinoga Boga: Svet, Svet, Svet si Oče, Sine i Duše, prosta suštino, Jedinice uvek slavljena.

I sada, Bogorodičan:

Netljena, bezmužna Mati Djevo, iz Tebe se obuče u moju prirodu Bog koji je stvorio vekove, i sjedini sa Sobom čovečansku prirodu.

PESMA 6.

Irmos: Zavapih svim srcem svojim k milosrdnom Bogu, i ču me iz ada preispodnjega, i izvede iz truleži život moj.

Valovi sagrešenja mojih, Spase, pokriše me iznenada, povraćajući se kao u Crvenom moru nekada na Egipćane i vojvode. (Izl. 14, 26-28; 15, 4-5)

Izvršila si, dušo, nerazumni izbor, kao nekada Izrailj, jer si mesto Božanske mane besmisleno izabrala slastoljubivo prejedanje strasti. (Broj. 21, 5)

Više si cenila, dušo, kladence hananejskih misli, nego izvor iz Kamena, Čašu premudrosti - Isusa, koji lije potoke bogoslovlja. (Post. 21, 25; Izl. 17, 6)

Svinjsko meso i kazane, i egipatsku hranu, više si cenila od nebeske, o dušo moja, kao nekada nezahvalni narod u pustinji. (Izl. 29, 1-3)

Kad sluga Tvoj Mojsije udari štapom kamen praobrazno, Tvoja životvorna rebra praslikovaše, iz kojih svi, Spase, zahvatamo živonosno piće. (Izl. 17, 6; Jn. 19, 34)

Ispitaj, dušo, i razgledaj kao Isus Navin obećanu zemlju, kakva je, i useli se u nju pravičnošću. (Broj. 13; Is. Nav. 2, 1)

Slava, Trojičan:

Trojica sam prosta i nerazdeljiva, razdeljena u Licima, i Jedinica sam prirodnom sjedinjena, govori Otac i Sin i Božanski Duh.

I sada, Bogorodičan:

Utroba Tvoja rodi nam Boga, Koji postade čovek kao mi; Njega kao Stvoritelja svih, moli Bogorodice, da se molitvama Tvojim opravdamo.

Kondak, glas 6.

Dušo moja, dušo moja, ustani što spavaš, kraj se približuje, i uplašićeš se; preni se, dakle, da te poštedi Hristos Bog, Koji je svuda i sve ispunjava.

PESMA 7.

Irmos: Sagrešismo, bezakonovasmo, nepravedno postupasmo pred Tobom; niti sačuvasmo, niti izvršismo što si nam zapovedio, no ne napusti nas sasvim, Bože otaca. (Dan. 9, 5-6)

Kao kad se Kovčeg Zaveta nošaše na kolima, pa kad skrenuše volovi, onaj se Uza samo dotače, i Božjim gnjevom bi kažnjen; no beži od njegove drskosti, dušo, i česno poštuju Božanske stvari. (II Sam. 6, 6-7)

Slušala si o Avesalomu kako na prirodu ustade, upoznala si njegova nečista dela, kojima oskvrni postelju Davida, oca svoga; no ti si, dušo, podražavala njegove strasti i slastoljubne želje. (II Sam. 15, 1-37; 16, 21-22)

Pokorila si svoje slobodno dostojanstvo telu svome; jer našavši, dušo, drugog Ahitofela - đavola, potčinila si se njegovim savetima; no ove sam Hristos rasturi, da se ti svakako spaseš. (II Sam. 16, 19-21)

Solomon divni, pun blagodatne mudrosti, i on nekada zlo pred Gospodom učinivši, odstupi od Njega; njemu si se ti, dušo, upodobila, prokletim tvojim životom. (I Car. 3, 12; 11, 4-6)

Vučen slastima svojih strasti, oskvrnjivaše sebe - avaj meni! - ljubitelj premudrosti, ljubitelj bludnih žena, i bi otuđen od Boga; njega si ti, dušo, podražavala umom, preko strasnih nečistota. (I Car. 11, 6-8)

Ugledala si se, o dušo, na Rovoama koji ne posluša savete očeve, ujedno i na zlog slugu Jerovoama, predašnjeg odstupnika; no begaj od podražavanja (njih) i vapi Bogu: Sagreših, smiluj se na mene. (I Car. 12, 13-14. 20)

Slava, Trojičan:

Trojice prosta, nerazdeljiva, jedinosušna Jedinice, sveta Svetila i Svetlosti, i sveto Trojstvo i Jedno sveto, slavi se, Bog Trojica. No, dušo, opevaj i proslavi Život i Živote - Boga svih.

I sada, Bogorodičan:

Pevamo Te, blagosiljamo Te, klanjamo Ti se, Bogoroditeljko, jer si od nerazdeljive Trojice rodila Jednoga - Sina i Boga, i nama koji smo na zemlji, sama si otkrila sve nebesko.

PESMA 8.

Irmos: Onoga Koga slave vojske nebeske, i pred Kim drhte Heruvimi i Serafimi, sve što diše i sva tvar, pevajte, blagosiljajte, i preuznosite u sve vekove.

Ti, dušo, ugledavši se na Osiju, stekla si sebi njegovu gubu dvostruko, jer o nepristojnim stvarima razmišljaš i protivzakono radiš; ostavi to što imaš, i priteci k pokajanju. (II Car. 15, 5; II Dnev. 26, 19)

Slušala si, dušo, za Ninevljane kajuće se Bogu u vrećama i pepelu, a na njih se nisi ugledala; no pokazala si se gora od svih, pre i posle zakona sagrašivših. (Jona 3, 5)

Slušala si, dušo, za Jeremiju gde u jami blata grad Jerusalem oplakuje i vapije tražeći suze; ugledaj se na njegov plačevni život, i spašćeš se. (Jerem. 38, 6)

Jona u Tarsis pobeže, unapred predvidevši obraćanje Ninevljana; jer kao prorok razumede Božije milosrđe; zato revnovaše da se proroštvo ne pokaže lažno. (Jona 1, 3)

Slušala si, o dušo, za Danila u jami, kako zatvori usta zverova! Saznala si kako mladići koji behu sa Azarijem, pogasiše verom plamen vrele peći. (Dan. 14, 31; 3, 24)

Pokazah ti, dušo, sve iz Starog Zaveta za ugled; podražavaj bogougodna dela pravednih, a izbegavaj opet grehe rđavih.

Blagosiljamo Oca, Sina i Svetoga Duha, Gospoda!

Trojičan:

Bespočetni Oče, sabespočetni Sine, Utešitelju blagi, Duše pravi; Roditelju Reči Božije, Reči Oca Bespočetnoga, Duše životvorni i stvaralački, Trojice Jedinice, pomiluj me.

I sada, Bogorodičan:

Prečista, u utrobi Tvojoj izatka se telo - duhovna porfira Emanuilova, kao od crvenog skerleta, zato veličamo Tebe uistini Bogorodicu.

PESMA 9.

Irmos: Od besemenog začeca rođenje neizrecivo, od Matere bezmužne netruležni porod, jer Božije rođenje obnavlja prirode. Zato Te svi naraštaji, kao Bogonevestnu Mater, pravoslavno veličamo. (Lk. 1, 35. 48)

Hristos bejaše kušan, đavo kušaše, ukazujući kamenje da hlebovi postanu; na goru Ga izvede da u trenu vidi sva carstva sveta. O dušo, pobj se zamke, trezni se, moli se Bogu svakoga časa. (Mt. 4, 1-9; Mk. 1, 12-13; Lk. 4, 1-12)

Hristov svetilnik, Grlica pustinoljubiva, Glas vapijućega - propovedajući pokajanje, objavi: Irod protivzakono živi s Irodijadom. Gledaj, dušo moja, da se ne upleteš u bezakone zamke, no prigrlj pokajanje. (Pes. nad Pes. 2, 12; Is. 40, 3; Mt. 3, 8; Mk. 6, 17; Lk. 3, 19-20)

U pustinju se naseli Preteča blagodatni, i sva Judeja i Samarija čuvši hitahu, i usrdno grehe svoje ispovedahu krštavajući se; no ti se, dušo, nisi na njih ugledala. (Mt. 3, 1-6; Mk. 1, 3-6)

Brak je častan i postelja neoskvrnjena, jer oboje Hristos ranije blagoslovi, budući u telu i u Kani na svadbi kad vodu u vino pretvori, i pokaza time prvo čudo, da se ti, o dušo, izmeniš. (Jevr. 13, 4; Jn. 2, 1-11)

Hristos ukrepi raslabljenoga, koji odar ponese, i umrlog mladića, sina udovičinog vaskrsnu, i kapetanovog slugu podiže, i Samarjanki otkri Sebe, da službu u duhu tebi, dušo,

predstavi. (Mt. 9, 6; 8, 13; Lk. 7, 14; Jn. 4, 7-24)

Gospod isceli krvotočivu ženu dodirom kraja odeće, i gubave očisti; slepe i hrome prosveti i ispravi; gluve pak i neme i ženu zgrčenu rečju isceli, da se ti spaseš, bedna dušo. (Mt. 9, 20; 11, 5; Lk. 13, 13)

Slava, Trojičan:

Oca proslavimo, Sina uzveličajmo, Božanskome Duhu verno se poklonimo, Trojici nerazdeljivoj, Jedinici po biću, kao Svetlosti i Svetilima, i Životu i Životima, Koji oživljava i prosvećuje sve i sva.

I sada, Bogorodičan:

Čuvaj narod Tvoj, Prečista Bogoroditeljko, jer Tobom u veri živimo, i Tobom se utvrđujemo, i Tobom pobeđujemo svako iskušenje, i nadvlađujemo protivnike, i napredujemo u bogoljublju i bratoljublju.

Andreju: Prepodobni oče Andreje, moli Boga za nas!

Andreje česni i oče treblaženi, pastiru Kritski, ne prestaj moliti za one koji te pevaju: da se svi mi koji verno poštujemo tvoj spomen, izbavimo od gneva, i nevolje, i propasti, i bezbrojnih sagrešenja.

Zatim obe pevnice pevaju Irmos 9. pesme: Od besemenog začeca... I nastavlja se dalje Veliko Povečerje po redu.

SREDA

Početak isti kao u ponedjeljak

PESMA 1.

Irmos: Pomoćnik i pokrovitelj bi mi na spasenje; ovaj je Bog moj i proslaviću Ga, Bog oca moga, i hvaliću Ga, jer se slavno proslavi. (Izl. 15, 1-2)

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Od mladosti, Hriste, prestupah Tvoje zapovesti, nemaran i mrzovoljan ja sav život provedoh u strastima; zato Ti vapijem, Spase: makar i na kraju, spasi me!

Mene izbačena pred vratima Tvojim, Spase, barem u starosti ne odbaci u pakao ništavna; no pre kraja, kao Čovekoljubac, daj mi oproštaj sagrešenja.

Biće duše, Spase, potrošivši u razvratu, lišen sam pobožnih vrlina, i gladan Ti vičem: Oče milosrđa, pohitavši Sam me pomiluj.

Ja sam onaj koji upade među razbojnice - pomisli svoje, sav od njih izranavih se sada, i ispunih se rana; no Hriste Spase, Sam došavši k meni, isceli me. (Lk. 10, 30)

Sveštenik spazivši me, prođe, i levit videći me u ljutim ranama naga, prezre me; no, Isuse, Koji si iz Marije zasijao, Ti mi došavši sažali se na mene. (Lk. 10, 31-32)

Prepodobnoj: Prepodobna Mati Marije, moli Boga za nas!

Ti mi daj svetožarnu blagodat od višeg Božanskog promisla, da izbegnem pomračenje strasti, i da usrdno pevam, Marije, divne podvige Tvoga života.

Slava, Trojičan:

Nadsušastvena Trojice, u Jedinici slavljena, uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdna daj mi suze umilenja.

I sada, Bogorodičan:

Bogorodice, nado i zastupnice onih koji Te pevaju, uzmi od mene teško breme greha, i kao čista Vladičica, primi mene koji se kajem.

PESMA 2.

Irmos: Čuj nebo i govoriću, i pevaću Hrista, Koji je u telu došao iz Djeve.

Okliznuh se, kao David, u blud, i oskrnavih sebe, no omi i mene, Spase, suzama mojim. (II Sam. 11, 4)

Nemam ni suza, ni pokajanja, ni umilenja; Sam mi sve to, Spase, Ti daruj kao Bog.

Pogubih svoju prvobitnu lepotu i krasotu, i sada ležim nag i stidim se.

Gospode, Gospode, ne zatvori tada preda mnom vrata Tvoja; no otvori ih meni koji Ti se kajem. (Mt. 7, 21-23; 25, 11)

Čuj uzdahe duše moje, i primi suze očiju mojih, Gospode, i spasi me.

Čovekoljupče, Koji hoćeš da se svi spasu, Ti me pozovi, i kao dobar primi me kajućeg se. (I Tim. 2, 4)

Bogorodičan: Presveta Bogorodice, spasi nas!

Prečista Bogorodice Djevo, jedina sveopevana, moli usrdno da se spasemo.

II Irmos: Vidite, vidite da sam ja Bog, koji je puštao manu kao kišu, i vodu iz kamena izveo nekada u pustinji narodu mome, jedinom desnicom i snagom Svojom. (Izl. 16, 14; 17, 6)

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Slušaj, dušo moja, Gospoda koji više: Vidite, vidite da sam ja Bog, i udalji se od predašnjeg greha, i boj (Ga) se kao neumitnoga Sudije i Boga.

Na koga si se ugledala, mnogogrešna dušo? Samo na prvog Kaina, i Lameha onog, kamenujući telo zločinstvima, i ubijajući um bezumnim željama. (Post. 4, 1-26)

Prevazišavši sve pre Zakona, o dušo, na Sita se nisi ugledala, niti si podražavala Enosa, ni Enoha vaznesenjem, ni Noja; no pokazala si se lišena života pravednika. (Post. 5, 1-32)

Dušo moja, ti si sama otvorila ustave gnjeva Boga svojega, i potopila si kao zemlju svo telo, i dela, i življenje, i ostala si izvan spasonosnog kovčega. (Post. 7, 1-24)

Prepodobnoj:

Svim usrdem i ljubavlju pribegla si Hristu, odbacivši predašnji put greha, i u neprohodnim pustinjama hraneci se, i Njegove Božanske zapovesti izvršujući u čistoti.

Slava, Trojičan:

Bespočetna, nesazdana Trojice, nerazdeljiva Jedinice, kajućeg me primi, sagrešivšeg - spasi, Tvoje sam stvorenje - ne prezri me; no poštedi i izbavi me ognjene osude.

I sada, Bogorodičan:

Presveta Vladičice Bogorodice, nado onih koji Ti pribegavaju, i pristanište onih u buri, i prema meni umilostivi molitvama Tvojim, milostivoga Tvorca i Sina Tvoga.

PESMA 3.

Irmos: Utvrdi, Gospode, na kamenu zapovesti Tvojih, pokolebano srce moje, jer si jedini Svet i Gospod.

Nisi nasledila Simov blagoslov, dušo bedna, niti si imala širinu nasledstva kao Jafet, na zemlji oprastanja. (Post. 9, 26-27)

Izađi iz zemlje Harana - iz greha, dušo moja, idi u zemlju u kojoj teče večnoživa netruležnost, koju Avraam nasledi. (Post. 12, 1-7)

Slušala si o Avraamu, dušo moja, koji nekada ostavi zemlju otačku, i postade došljak; ugledaj se na njegovu revnost. (Post. 12, 1-7)

Kod hrasta Mavriskog ugostivši Patrijarh Anđele, nasledi u starosti dar obećanja. (Post. 18, 1)

Isaka, bedna dušo moja, razumevši kao novu žrtvu, tajno prinesenu Gospodu, ugledaj se na njegovu revnost. (Post. 22, 2)

Slušala si za Ismaila prognanog kao dete robinjino; budi na oprezu, dušo moja, pazi da i ti slično ne postradaš, predajući se sladostrašću. (Post. 21, 10-11)

Prepodobnoj:

Obuzet sam burom i olujom sagrešenja, no ti, Mati, sama spasi me sada, i uvedi u pristanište božanskog pokajanja.

Prinevši i sada, Prepodobna, svesrdno moljenje Milosrdnoj Bogorodici, zastupništvom tvojim otvori mi božanske ulaze.

Slava, Trojičan:

Jedinice prosta, nestvorena, Bespočetna Prirodo, slavljena u Tri Lica, spasi nas koji se s verom klanjamo moći Tvojjoj.

I sada, Bogorodičan:

Bezvremenog Sina Očevog, u vremenu si, Bogorodice, bezmužno rodila; neobično čudo! ostaješ Djeva dojeći.

PESMA 4.

Irmos: Ču prorok o dolasku Tvome, Gospode, i uplaši se, jer ćeš se od Djeve roditi i ljudima javiti se, te govoraše: Čuh glas Tvoj, i uplaših se, slava moći Tvojoj Gospode. (Avak. 3, 1)

Telo se oskvrni, duh se uprlja, sav se izranavih; no kao lekar, Hriste, oboje mi izleči, i pokajanjem omi, očisti i operi, pokaži me, Spase moj, čistijim od snega.

Spase, raspet Ti si za sve položio Telo svoje i Krv: Telo dakle da me obnoviš, Krv da me omiješ; Duh si predao - da me privedeš, Hriste, Tvome Roditelju.

Milosrdni, izvršio si spasenje posred zemlje, da se spasemo; dragovoljno se raspevši na Krstu, Edem zatvoreni - otvori se; gornja i donja tvar, svi spaseni narodi - klanjaju se Tebi. (Ps. 74, 12)

Neka mi, Spase, bude ujedno banja i piće Krv iz rebara Tvojih, koja su istočila vodu opraštanja, da se čistim obostrano, pomazujući se i pijući; jer su Tvoje živonosne reči, Spase, pomazanje i piće. (Jn. 19, 34)

Crkva steče čašu - živonosna Tvoja rebra, Spase naš. Iz njih nam dve reke istekoše: opraštanje i bogopoznanje, kao prasluka dva Zaveta - Starog i Novog.

Lišen sam carskog dvorca, lišen sam i svadbe, a ujedno i večere; žižak se ugasi, jer ulja nema; dvorana se zaključa dok sam ja spavao, večera se pojede; ja pak, vezanih ruku i nogu, izbačen sam napolje. (Mt. 25, 1-13; Lk. 12, 35-37; 13, 24-27; 14, 7-24)

Slava, Trojičan:

Nerazdeljivo suštinom, nesliveno Licima, bogoslovstvujem Te, Trojično Jedno Božanstvo, kao jednocarstveno i saprestolno; kličem Ti pesmu veliku, na visinama trikratno pevanu. (Is. 6, 1-3)

Isada, Bogorodičan:

I rađaš i devstvuješ, i ostaješ kroz oboje po prirodi Djeva. Rođeni iz Tebe obnavlja zakone prirode, i utroba plodonosi bez porođajnih muka. Gde Bog hoće pobeđuje se poredak prirode, jer On čini sve što hoće.

PESMA 5.

Irmos: Čovekoljupče, molim Ti se, prosveti onoga koji Ti ujutro rani, i uputi i mene na zapovesti Tvoje, i nauči me, Spase, da tvorim volju Tvoju. (Ps. 63, 2; 119, 35)

Postadoh žestoke naravi kao gorki faraon, Vladiko; Janije i Jamvrije - dušom i telom, i potopljena uma; no Ti mi pomози. (Izl. 7, 11; II Tim. 3, 8)

Bedni ja, s blatom se pomešah umom; operi me, Vladiko, bujicom suza mojih, molim Te, ubelivši odeću tela moga kao sneg.

Ako ispitam dela moja, Spase, ugledaću sebe da sam prevazišao gresima svakoga čoveka, jer u znanju umujuć sagreših, a ne neznanjem.

Poštedi, Gospode, poštedi stvorenje Tvoje, sagreših - oprost mi, jer si jedini čist prirodom, i drugi niko osim Tebe nije bez nečistote.

Ti, budući Bogom, mene radi primio si moje obličje; pokazao si čudesa, iscelivši gubave, i ukrepivši raslabljene; ustavio si tečenje krvotočive (žene), Spasitelju, dodirom haljine. (Mt. 9, 20; Mk. 5, 25-27; Lk. 8, 43-44)

Prepodobnoj:

Prešavši vode Jordanske, našla si bezbolni odmor tela, pobegavši od naslade, od koje i nas izbavi, Prepodobna, molitvama Tvojim.

Slava, Trojičan:

Tebe Trojice slavim, Jedinoga Boga: Svet, Svet, Svet si Oče, Sine i Duše, prosta suštino, Jedinice uvek slavljena.

I sada, Bogorodičan:

Netljena, bezmužna Mati Djevo, iz Tebe se obuče u moju prirodu Bog, Koji je stvorio vekove, i sjedini sa Sobom čovečansku prirodu.

PESMA 6.

Irmos: Zavapih svim srcem svojim k milosrdnom Bogu, i ču me iz ada preispodnjega, i izvede iz truleži život moj.

Ustani i pobedi telesne strasti, kao Isus Amalika; i kao Gavaonjane, lažljive pomisli uvek pobeđujući. (Izl. 17, 7; Is. Nav. 8, 21)

Bog zapoveda, dušo, prođi tekuću prirodu vremena kao nekada Kovčeg, i postani naslednica one obećane zemlje. (Is. Nav. 3, 17)

Kao što si spasao Petra koji je zavapio, spasi i mene, Spasitelju, stigavši do mene; izbavi me od zveri, pruživši ruku svoju, i izvedi iz dubine greha. (Mt. 14, 30-31)

Znam Te kao tiho pristanište, Vladiko, Vladiko Hriste; no pohitavši izbavi me iz bezdanih dubina greha i očajanja.

Slava, Trojičan:

Trojica sam prosta i nerazdeljiva, razdeljena u Licima, i Jedinica sam prirodnom sjedinjena, govori Otac i Sin i Božanski Duh.

I sada, Bogorodičan:

Utroba Tvoja rodi nam Boga, Koji postade čovek kao mi; Njega kao Stvoritelja svih, moli Bogorodice, da se molitvama Tvojim opravdamo.

Kondak, glas 6.

Dušo moja, dušo moja, ustani što spavaš, kraj se približuje, i uplašićeš se; preni se, dakle, da te poštedi Hristos Bog, Koji je svuda i sve ispunjava.

PESMA 7.

Irmos: Sagrešismo, bezakonovasmo, nepravedno postupasmo pred Tobom; niti sačuvasmo, niti izvršismo što si nam zapovedio, no ne napusti nas sasvim, Bože otaca. (Dan. 9, 5-6)

Dušo, nagomilala si dragovoljno Manasijine zločine, postavivši strasti kao gadosti, i uvećala gnjev Božji protiv sebe; no ugledajući se usrdno i na njegovo pokajanje, stekni umilenje. (II Car. 21, 2)

Avaj meni, dušo moja, ugledala si se na Ahavove grozote, postavši prebivalište telesnih nečistota, i sramni sasud strasti; no iz dubine svoje uzdahni, i kaži Bogu grehe svoje. (I Car. 16, 30)

Zatvori se nad tobom nebo, dušo moja, i glad za Bogom postiže te, kad se, kao nekad Ahav, ne pokori rečima Ilije Tesvičanina; no ugledaj se na Sareptsku udovicu i nahrani dušu proroka. (I Car. 17, 7-9)

Ilija nekada spali dva poslanstva Jezaveljina od po pedeset ljudi, kada sramne proroke pogubi na izobličenje Ahavovo; no beži od ugledanja na njih dvoje, dušo, i snaži se. (II Car.

1, 10-15)

Slava, Trojičan:

Trojice prosta, nerazdeljiva, jedinosušna Jedinice, sveta Svetila i Svetlosti, i sveto Trojstvo i Jedno sveto, slavi se, Bog Trojica. No dušo, opevaj, proslavi Život i Živote - Boga svih.

I sada, Bogorodičan:

Pevamo Te, blagosiljamo Te, klanjamo Ti se, Bogoroditeljko, jer si od nerazdeljive Trojice rodila Jednoga - Sina i Boga, i nama koji smo na zemlji sama si otkrila sve nebesko.

PESMA 8.

Irmos: Onoga Koga slave vojske nebeske, i pred Kim drhte Heruvimi i Serafimi, sve što diše i sva tvar, pojte, blagosiljajte i preuznosite u sve vekove.

Pravosudni Spase, pomiluj i izbavi me od ognja i pretnje, koje ću na Sudu opravdano pretrpeti; oprosti mi pre smrti vrlinama i pokajanjem.

Kao razbojnik vapijem Ti: pomози mi! Kao Petar, plačem gorko; Kao carinik vičem: oprosti mi, Spase! Kao bludnica plačem; primi moje ridanje kao nekada Hananejkinu. (Lk. 23, 42; 22, 62; 18, 13; 7, 37-38; Mt. 15, 22)

Isceli, Spase, gnojavost ništavne duše moje, jedini Lekar; stavi mi zavoj, i jele i vino - delo pokajanja, umilenje sa suzama.

Ugledajući se na Hananejku i ja vapijem: pomiluj me, Sine Davidov! Dotičem se kraja odeće, kao krvotočiva žena; plačem kao Marta i Marija nad Lazarem. (Mt. 15, 22; 9, 20; Jn. 11, 33)

Blagosiljamo Oca, Sina i Svetoga Duha, Gospoda!

Trojičan:

Bespočetni Oče, sabespočetni Sine, Utešitelju blagi, Duše pravi; Roditelju Reči Božje, Reči Oca bespočetnoga, Duše životvorni i stvaralački, Trojice Jedinice pomiluj me.

I sada, Bogorodičan:

Prečista, u utrobi Tvojoj izatka se telo - duhovna porfira Emanuilova, kao od crvenog skerleta, zato veličamo Tebe uistini Bogorodicu.

PESMA 9.

Irmos: Od besemenog začeca rođenje neizrecivo, od Matere bezmužne netruležni porod, jer Božje rođenje obnavlja prirode. Zato Te svi naraštaji, kao Bogonevestnu Mater, pravoslavno veličamo. (Lk. 1, 35. 48)

Hristos Logos isceljujući bolesti propovedaše Jevanđelje siromašnima; hrome lečaše, sa carinicima jeđaše, sa grešnicima razgovaraše. Jairovoj kćeri, koja beše umrla, povrati dušu dodiranjem ruke. (Mt. 4, 23; 9, 10-11; Mk. 5, 41-42)

Carinik se spase, i bludnica postade celomudrena, a farisej, hvaleći se, bi osuđen; jer carinik vapijaše: očisti me! a bludnica - pomiluj me! Farisej pak, hvaljaše se, govoreći: Bože blagodarim Ti! i ostale bezumne reči. (Lk. 18, 14; 7, 46-47)

Zakhej beše carinik, pa ipak se spase, a farisej Simon sablažnjavaše se; bludnica pak primaše razrešenje grehova od Onoga Koji ima silu otpuštati grehe; nju, dušo, trudi se da podražavaš. (Lk. 19, 20; 7, 39; Jn. 8, 3-11)

O bedna dušo moja, nisi se ugledala na bludnicu, koja uzevši alavastar mira, sa suzama umivaše, a kosom otiraše noge Spasitelju, Koji cepaše spisak njenih starih sagrešenja. (Lk. 7,

37-38)

Doznala si, dušo moja, za gradove kojima Hristos propoveda Jevanđelje, kako biše prokleti. Pobježi se kazne, da ne budeš kao oni, jer ih Gospod, uporedivši sa Sodomljanima, čak do pakla osudi. (Lk. 10, 12-15)

Dušo moja, nemoj se očajanjem pokazati gora čuvši za veru Hananejke, čija se kćer rečju Božjom isceli; nego i ti, kao ona, zavapi iz dubine srca Hristu: Sine Davidov, spasi i mene. (Mt. 15, 22)

Slava, Trojičan:

Oca proslavimo, Sina uzveličajmo, Božanskome Duhu verno se poklonimo, Trojici nerazdeljivoj, Jedinici po biću, kao Svetlosti i Svetilima, i Životu i Životima, Koji oživljava i prosvetljuje sve i sva.

I sada, Bogorodičan:

Čuvaj narod Tvoj, Prečista Bogoroditeljko, jer Tobom u veri živimo, i Tobom se utvrđujemo, i Tobom pobeđujemo svako iskušenje, i nadvlađujemo protivnike, i napredujemo u bogoljublju i bratoljublju.

Andreju: Prepodobni oče Andreje, moli Boga za nas!

Andreje česni i oče treblaženi, pastiru Kritski, ne prestaj moliti za one koji te pevaju: da se svi mi, koji verno poštujemo tvoj spomen, izbavimo od gnjeva, i nevolja, i propasti, i bezbrojnih sagrešenja.

Zatim obe pevnice pevaju Irmos 9. pesme: Od besemenog začeca... I nastavlja se dalje Veliko Povečerje po redu.

ČETVRTAK

Početak isti kao u ponedjeljak

PESMA 1.

Irmos: Pomoćnik i pokrovitelj bi mi na spasenje; ovaj je Bog moj i proslaviću Ga, Bog oca moga, i hvaliću Ga, jer se slavno proslavi. (Izl. 15, 1-2)

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Jagnje Božije, Koje uzimaš grehe svih, uzmi od mene teško breme greha, i kao Milosrdan daj mi suze umilenja. (Jn. 1, 29)

Tebi pripadam, Isuse, sagreših Ti - očisti me, uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdan Bog, primi me kajućeg se.

Ne idi sa mnom na sud, iznoseći moja dela, ispitujući moje reči, i odgovornosti mojih želja; no u milosrđu Tvome, previđajući moja strašna sagrešenja, spasi me, Svemoćni.

U vreme pokajanja, pribegavam Tebi, Stvoritelju mome, uzmi od mene teško breme greha, i kao Milosrdan daj mi suze umilenja.

Bogatstvo duše potroših grehom, prazan sam od pobožnih vrlina, gladujući vapijem: Davaoče milosti, pohitavši Ti me pomiluj.

Prepodobnoj:

Priklonivši se Hristovim božanskim zakonima, k Njemu si prišla, ostavivši želje neuzdržljivih strasti, i svaku si vrlinu svepobožno, kao jednu izvršila.

Slava, Trojičan:

Nadsušastvena Trojice, u Jedinici slavljena, uzmi od mene teško breme greha, i kao Milosrdna daj mi suze umilenja.

I sada, Bogorodičan:

Bogorodice, nado i zastupnice onih koji Te pevaju, uzmi od mene teško breme greha, i kao čista Vladičica, primi mene koji se kajem.

PESMA 2.

Irmos: Vidite, vidite da sam ja Bog, Koji je puštao manu kao kišu, i vodu iz kamena izveo nekada u pustinji narodu mome, jedinom desnicom i snagom Svojom. (Izl. 16, 14; 17, 6)

Ubih čoveka za ranu svoju i mladića za masnicu, ridajući Lameh vapijaše; a ti ne drhtiš, o dušo moja, ukaljajući telo i um oskrnavivši. (Post. 4, 23)

Ti si mudrovala, o dušo, da sazidaš kulu, i utvrđenje stvoriš pohotama tvojim, kada Stvoritelj ne bi pomeo namere tvoje, i srušio na zemlju lukavstvo tvoje. (Post. 11, 3-4)

O, kako se ugledah na Lameha, pređašnjeg ubicu; dušu kao čoveka, um kao mladića, a telo kao brata svoga ubivši, kao Kain ubica, slastoljubivim žudnjama. (Post. 4, 23; 4, 8)

Pusti Gospod nekada od Gospoda oganj kao kišu, i spali Sodomljane koji Ga gnevljahu bezakonjima. A ti si, o dušo, upalila oganj pakleni u kome ćeš ljuto goreti. (Post. 19, 24)

Obranih se, ozledih se, gle strele neprijatelja koje raniše moju dušu i telo; gle rane, čirevi gnojavi, vatruštine koje objavljuju rane samovoljnih strasti mojih.

Prepodobnoj:

Potapana u ponoru zala, Marijo, ti si pružila ruke svoje k milosrdnome Bogu, a On i tebi, kao nekad Petru, čovekoljubivo pruži ruku pomoći, tražeći na svaki način tvoje obraćenje.

(Mt. 14, 31)

Slava, Trojičan:

Bespočetna, nesazdana Trojice, nerazdeljive Jedinice, kajućeg me primi, sagrešivšeg - spasi, Tvoje sam stvorenje - ne prezri me; ne poštedi i izbavi iz ognjene osude.

I sada, Bogorodičan:

Presveta Vladičice Bogorodice, nado svih koji Ti pribegavaju, i pristanište onih u buri, umilostivi i prema meni molitvama Tvojim, milostivoga Tvorca i Sina Tvojega.

PESMA 3.

Irmos: Utvrdi, Gospode, na kamenu zapovesti Tvojih, pokolebano srce moje, jer si jedini Svet i Gospod.

Ugledala si se, dušo, na starozavetnu Egipćanku Agar, postavši dragovoljno robinjom, i rodivši novoga Ismaila – drskost tvoju. (Post. 16, 16)

Upoznala si, dušo moja, Jakovljevu lestvicu, koja se pokazala od zemlje do neba; zašto nisi imala siguran temelj – pobožnost? (Post. 28, 12)

Ugledaj se na Sveštenika Božjeg i Cara jedinstvenog,⁶ koji je prasluka Hrista i Njegovog života u svetu među ljudima. (Post. 14, 8; Jevr. 7, 1-3)

Obrati se, zajecaj, dušo bedna, pre nego što se završi svetkovina života; pre nego što Gospod zaključa vrata dvorca. (Mt. 25, 10)

Ne postani, dušo, slani kameni stub, okrenuvši se natrag; nek te uplaši primer Sodomski; gore na Sigoru spasavaj se. (Post. 19, 19-23. 26)

Vladiko, ne odbaci moljenje onih koji Ti pevaju; no smiluj se, Čovekoljupče, i podaj oproštaj onima koji ga sa verom prose.

Slava, Trojičan:

Jedinice prosta, nestvorena, bespočetna Prirodo, slavljena u Tri Lica, spasi nas koji se sa verom klanjamo moći Tvojoj.

I sada, Bogorodičan:

Bezvremenog Sina Očevog, u vremenu si, Bogorodice, bezmužno rodila; neobično čudo! ostaješ Djeva dojeći.

PESMA 4.

Irmos: Ču prorok o dolasku Tvome, Gospode, i uplaši se, jer ćeš se od Djeve roditi i ljudima javiti se, te govoraše: Čuh glas Tvoj, i uplaših se, slava moći Tvojoj Gospode. (Avak. 3, 1)

Vreme života moga je kratko, i ispunjeno nevoljama i nevaljalstvom; no primi me u pokajanju i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj. (Post. 47, 9)

Čovek carskog dostojanstva, vencem i porfirom odeven, veoma imućan i pravedan, izobilujući bogatstvom i stadima - iznenada osiromašivši, bi lišen bogatstva i slave i carstva. (Jov. 1, 1-22)

Iako on beše pravedan i čestitiji od svijuju, ne izbeže zamke i mreže lažljivaca; ti pak, bedna dušo, budući greholjubiva, šta ćeš činiti, ako se desi da nešto slično postigne tebe?

Sad sam čovek visokoparnih reči, a surov srcem, nemaran i sujetan; Pravosudni, nemoj

⁶Misli se na Melhisedeka.

me osuditi sa farisejem, nego mi daj smirenje carinika, jedini Milosrdni, i pridruži me k njemu. (Lk. 18, 10-14)

Znam, Milosrdni, da sagreših nagrdivši sasud tela moga, no primi me u pokajanju i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj.

Sam sebi postadoh idol, strastima dušu svoju šteteći, Milosrdni; no primi me u pokajanju i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj.

Ne poslušah glasa Tvoga, prestupih Pismo Tvoje, Zakonodavče; no primi me u pokajanju i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj.

Prepodobnoj:

Srušivši se u dubinu velikih neumesnosti, nisi bila zadržana tamo, no si pohitala boljom pomišlju ka krajnjoj vrlini, kroz preslavno podvizavanje, zadivivši Marijo, anđelsku prirodu.

Slava, Trojičan:

Nerazdeljivo suštinom, nesliveno Licima, bogoslavstvujem Te, Trojično Jedno Božanstvo, kao jednocarstveno i saprestolno; kličem Ti pesmu veliku, na visinama trikratno pevanu. (Is. 6, 1-3)

I sada, Bogorodičan:

I rađaš i devstvuješ, i ostaješ kroz oboje po prirodi Djeva. Rođeni iz Tebe obnavlja zakone prirode, i utroba plodonosi bez porođajnih muka. Gde Bog hoće pobeđuje se poredak prirode, jer On čini sve što hoće.

PESMA 5.

Irmos: Čovekoljupče, molim Ti se, prosveti onoga koji Ti ujutro rani, i uputi i mene na zapovesti Tvoje, i nauči me, Spase, da tvorim volju Tvoju. (Ps. 63, 2; 119, 35)

Ugledaj se, dušo, na pokajanu grešnicu, priđi i pripadni k nogama Isusovim, da te podigne i da hodiš pravo putevima Gospodnjim. (Lk. 13, 11-13)

Iako si duboki kladenac, Vladiko, istoči mi vodu iz prečistih Tvojih žila, da kao Samarjanka, pijuću od nje više ne žednim, jer Ti izlivaš vode života. (Jn. 4, 11-15)

Vladiko, Gospode, suze moje da mi budu Siloam, da umijem i ja zenice srca, i da Te vidim duhom, Svetlosti Prevečna. (Jn. 9, 7)

Prepodobnoj:

Nesravnjenom željom, sveblažena, zaželejši da se pokloniš Životvornom Drvetu, udostojila si se ispunjenja želje; stoga udostoj i mene da dobijem višnju slavu.

Slava, Trojičan:

Tebe Trojice slavim, jedinoga Boga: Svet, Svet, Svet si Oče, Sine i Duše, prosta suštino, Jedinice uvek slavljena.

I sada, Bogorodičan:

Netljena, bezmužna Mati Djevo, iz Tebe obuče se u moju prirodu Bog, Koji je stvorio vekove, i sjedini sa sobom čovečansku prirodu.

PESMA 6.

Irmos: Zavapih svim srcem svojim k milosrdnom Bogu, i ču me iz ada preispodnjega, i izvede iz truleži život moj.

Ja sam, Spase, carska drahma koju si nekada izgubio; no upalivši svetilnik - Preteču Tvoga, Reči Božja, potraži i nađi lik Tvoj. (Lk. 15, 8-9)

Ustani i pobeđi telesne strasti, kao Isus Amalika, i kao Gavaonjane, lažljive pomisli uvek

pobeđujući. (Izl. 17, 8; Is. Nav. 8, 21)

Prepodobnoj:

Da bi ugasila plamen strasti, uvek si prolivala suze, Marijo, dušom rasplamsalom; njihovu blagodat daj i meni sluzi tvome.

Stekla si nebesko bestrašće, Mati, uzvišenim življenjem na zemlji; moli se za one koji te slave, da se molitvama tvojim izbavimo od strasti.

Slava, Trojičan:

Trojica sam prosta i nerazdeljiva, razdeljena Licima, i Jedinica sam prirodom sjedinjena, govori Otac i Sin i Božanski Duh.

I sada, Bogorodičan:

Utroba Tvoja rodi nam Boga, Koji postade čovek kao i mi; Njega kao Stvoritelja svih, moli Bogorodice, da se molitvama Tvojim opravdamo.

Kondak, glas 6.

Dušo moja, dušo moja, ustani što spavaš, kraj se približuje, i uplašićeš se; preni se, dakle, da te poštedi Hristos Bog, Koji je svuda i sve ispunjava.

PESMA 7.

Irmos: Sagrešismo, bezakonovasmo, nepravedno postupasmo pred Tobom; niti sačuvasmo, niti izvršismo što si nam zapovedio, no ne napusti nas sasvim, Bože otaca. (Dan. 9, 5-6)

Izčileše dani moji kao san onoga koji se probudi; zato kao Jezekija plačem na postelji mojoj, da mi se produže godine života. No koji će Isaija stati preda te, dušo, ako ne Bog svih? (II Car. 20, 3; Is. 38, 2-6)

Pripadam Ti i prinosis Ti reči moje kao suze: sagreših kao što sagreši bludnica, i bezakonovah kao niko drugi na zemlji. No smiluj se, Gospodaru, na stvorenje Tvoje i prizovi me.

Pogubih lik Tvoj i pokvarih zapovest Tvoju, Spase; sva se lepota pomrači i strastima ugasi se sveća. No smilovavši se daj mi radost, kao što peva David. (Ps. 50, 14)

Obrati se, pokaj se, otkri tajna dela, govori Bogu koji sve zna: Ti znaš moje tajne, jedini Spase; no sam me pomiluj, kao što peva David, po milosti Svojoj. (Ps. 50, 3)

Prepodobnoj:

Zavapivši k Prečistoj Bogomateri, odbacila si pređašnje besnilo strasti, koje žestoko muče, i posramila si neprijatelja - kušača; no daj sada i meni, sluzi tvome spasenje od nevolje. (Ps. 60, 11)

Onaj Koga si zavolela, Mati, Koga si zaželela, Kome si sledovala, On je pokajanje pronašao i darovao, kao jedini sastradalni Bog; Njega neprestano moli, da nas izbavi od strasti i nevolja.

Slava, Trojičan:

Trojice prosta, nerazdeljiva, jednosušna Jedinice, sveta Svetila i Svetlosti, i sveto Trojstvo i Jedno sveto, slavi se, Bog Trojica. No dušo, zapevaj, proslavi Život i Živote - Boga svih.

I sada, Bogorodičan:

Pevamo Te, blagosiljamo Te, klanjamo Ti se, Bogoroditeljko, jer si od nerazdeljive Trojice rodila Jednoga - Sina i Boga, i nama koji smo na zemlji, sama si otkrila sve nebesko.

PESMA 8.

Irmos: Onoga Koga slave vojske nebeske, i pred Kim drhte Heruvimi i Serafimi, sve što diše i sva tvar, pevajte, blagosiljajte i preuznosite u sve vekove.

Sklenicu sa suzama, Spase, kao miro izlivajući na glavu, vapijem Ti kao bludnica koja tražaše milosti; molbu prinosim i molim Te da dobijem oprostaj. (Mt. 26, 6-7; Mk. 14, 3; Lk. 7, 37-38)

Iako Ti niko ne sagraši kao ja, no primi ipak i mene, milosrdni Spase, koji se kajem sa strahom i vapijem sa ljubavlju; sagraših Tebi jedinome, bezakonovah, pomiluj me.

Poštedi, Spase, Tvoje stvorenje, i traži kao Pastir izgublenu ovcu, zalutaloga otmi od vuka, učini me ovcom na paši ovaca Tvojih. (Ps. 119, 176)

Kada sedneš, Sudijo, kao milosrdan, i pokažeš Tvoju strašnu slavu, Hriste, o, kakav će strah nastati tada od peći usijane, za sve koji se boje javnosti suda Tvoga. (Mt. 25, 31. 41. 46)

Prepodobnoj:

Mati nezalazne Svetlosti, prosvetivši tebe, razreši te od pomračenja strasti. Zato, ušavši u blagodat Duha Svetoga, prosveti, Marijo, one koji te verno veličaju.

Videvši novo čudo u tebi, Mati, prepade se uistinu božanstveni Zosima; jer Anđela gledaše u telu i ispunjaše se strahom, slaveći Hrista u vekove.

Blagosiljamo Oca, Sina i Svetoga Duha, Gospoda.

Trojičan:

Bespočetni Oče, sabespočetni Sine, Utešitelju blagi, Duše pravi; Roditelju Reči Božje, Reči Oca bespočetnoga, Duše životvorni i stvaralački, Trojice Jedinice pomiluj me.

I sada, Bogorodičan:

Prečista, u utrobi Tvojoj izatka se telo - duhovna porfira Emanuilova, kao od crvenog skerleta, zato veličamo Tebe uistini Bogorodicu.

PESMA 9.

Irmos: Od besemenoga začeca rođenje neizrecivo, od Matere bezmužne netruležni plod, jer Božije rođenje obnavlja prirodu. Zato Te svi naraštaji, kao Bogonevestnu Mater, pravoslavno veličamo. (Lk. 1, 35. 48)

Sine Davidov, smiluj se; spasi i pomiluj me, Ti Koji si besomučne rečju iscelio; umilnim glasom reci mi kao razbojniku: Zaista ti kažem, sa mnom ćeš biti u Raju, kada dođem u slavi svojoj. (Mt. 8, 16; 8, 28-32; 9, 32-33; 12, 22; Mk. 1, 32-34; Lk. 23, 43)

Jedan razbojnik Te huljaše, a drugi Te razbojnik kao Boga slavljahaše, jer oba na krstu visijahu. No, o Milosrdni! kao Tvome vernom razbojniku, koji u Tebi poznade Boga, i meni otvori vrata slavnoga Carstva Tvoga. (Mt. 27, 38. 44; Mk. 15, 27; Lk. 23, 33. 39-43; Jn. 19, 18)

Sva tvar drhtaše videći Te raspeta; gore i kamenje od straha se raspadahu, i zemlja se kolebaše, i pakao se razgolićavaše, i svetlost u danu pomračavaše, gledajući Tebe, Isuse, prikovana telom. (Mt. 27, 18-22; Mk. 15, 38; Lk. 23, 45)

Ne iziskuj od mene plodove dostojne pokajanja, jer snaga moja u meni nestade; daruj mi uvek srce skrušeno, i smirenost duha, da to Tebi prinesem, kao prijatnu žrtvu, jedini Spasitelju. (Mt. 3, 8)

Sudijo moj i Znalče moj, Koji ćeš opet doći sa Anđelima da sudiš celom svetu, poštedi me tada pogledavši me Tvojim milostivim okom, i pomiluj me, Isuse, kao onoga koji je sagrašio više od svakog ljudskog bića.

Prepodobnoj:

Sve si zadivila tvojim neobičnim životom, angelske činove i sve ljude, poživivši kao bestelesno i natprirodno biće; otuda si, Marijo, išavši neveseljenim nogama, prešla Jordan.

Prepodobna Mati, umilostivi Stvoritelja za one koji te slave, da se izbavimo od zlostavljanja i nevolja onih koji nas napadaju sa svih strana; da izbavivši se od iskušenja, neprestano veličamo Gospoda Koji te je proslavio.

Andreju:

Andreje česni i oče treblaženi, pastiru Kritski, ne prestaj moliti za one koji te pevaju: da se svi mi koji verno poštujemo tvoj spomen, izbavimo od gnjeva, i nevolja, i propasti, i bezbrojnih sagrešenja.

Slava, Trojičan:

Oca proslavimo, Sina uzveličajmo, Božanskome Duhu verno se poklonimo, Trojici nerazdijeljivoj, Jedinici po biću, kao Svetlosti i Svetilima, i Životu i Životima, Koji oživljava i prosvetljuje sve i sva.

I sada, Bogorodičan:

Čuvaj narod Tvoj, Prečista Bogoroditeljko, jer Tobom u veri živimo, i Tobom se utvrđujemo i Tobom pobeđujemo svako iskušenje, i nadvlađujemo protivnike, i napređujemo u bogoljublju i bratoljublju.

Zatim obe pevnice pevaju Irmos 9. pesme: Od besemenog začeca... I nastavlja se dalje Veliko Povečerje po redu.

ČETVRTAK PETE NEDELJE SVETOGA POSTA

Klepa se u 10 sati uveče (ili kada je to običaj). I kada se skupimo svi u crkvu, biva početak od sveštenika po običaju.

I govorimo: Care Nebeski, Trisveto i Oče naš; Gospode, pomiluj! 12 puta. Slava i sada... Hodite da se poklonimo... i ostala dva Psalmi: 19 i 20. I obični tropari i jektenija. I zatim čitamo Šestopsalmije, i po Psalmima pevamo Aliluja, i Trojične glasa, kao što je običaj, i čitamo Katizmu jednu: osmu. Takođe Sjedalne Oktoiha. I čitamo Žitije prepodobne Marije u dva dela. Zatim Psalm 50. I odmah počinjemo Veliki Kanon polako, i sa skrušenim srcem i glasom, čineći na svaki tropar tri metanije.⁷

VELIKI KANON

PESNIČKI SASTAV SVETOGA OCA NAŠEG ANDREJA KRITSKOG, JERUSALIMSKOG

PESMA 1. Glas 6.

Irmos: Pomoćnik i Pokrovitelj bi mi na spasenje, ovaj je Bog moj i proslaviću Ga, Bog Oca moga, i hvaliću Ga, jer se slavno proslavi. (Izl. 15, 1-2)

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Odakle da počnem oplakivati dela kukavnog života moga? Šta da postavim kao početak sadašnjem ridanju, Hriste? No kao milosrdan daj mi oproštaj sagrešenja.

Hajde, bedna dušo, sa telom svojim, ispovedi se Stvoritelju svega, i okani se, najzad, predašnjeg bezumlja, i prinesi Bogu u pokajanju suze.

Prevazišavši u prestupu prvozdanog Adama, poznah sebe obnažena od Boga i večnoga carstva sladosti, grehova mojih radi. (Post. 3, 6-7)

Avaj meni, bedna dušo, što si se upodobila prvoj Evi? jer si vid svoj upotrebila na zlo, i ranila si se ljuto, i dotakla si se drveta, i okusila si drsko bezumne hrane. (Post. 3, 6)

Umesto Eve telesne, pojavi se u meni mislena Eva - strasna pomisao u telu, koja ukazuje na sladosti, i hrani me uvek otrovnom hranom.

Po zasluži Adam bi izgnan iz raja, Spase, ne sačuvavši jednu Tvoju zapovest; kako li ću tek ja postradati, odbacujući uvek životvorne reči Tvoje? (Post. 3, 23)

Prevazišavši Kainovo ubistvo, po slobodnoj volji postadoh ubica savesti duše, oživevši telo i vojevavši protiv nje rđavim svojim delima. (Post. 4, 8)

Ne upodobih se, Isuse, Aveljevoj pravdi, nikada Ti ne prinesoh ugodan dar, ni božanska dela, ni žrtve čiste, ni život neporočni. (Post. 4, 4)

Kao Kain i mi, bedna dušo, prinesmo zajedno Tvorcu svih: prljava dela, žrtvu lažnu i život nepotreban, zato i bismo osuđeni. (Post. 4, 3. 5)

Ti, Stvoritelju, oživevši blato, dao si mi telo i kosti, i disanje i život. No, o Tvorče moj i Izbavitelju moj i Sudijo, primi me kajućeg se. (Post. 2, 7)

Izlažem Ti, Spase, grehe koje učinih, i rane moje duše i tela, koje mi unutra razbojnički naneše ubistvene pomisli. (Lk. 10, 30)

⁷ Pripremu za čitanje VELIKOG KANONA, vidi u ponedeljak prve sedmice Svetog Velikog Posta.

Iako sagreših, Spase, no znam da si Čovekoljubac: kažnjavaš milostivo, i sažaljevaš usrdno; vidiš plačućega, i kao otac pritičeš, prizivajući bludnoga. (Lk. 15, 20)

Mene izbačena pred vratima Tvojim, Spase, barem u starosti ne odbaci u pakao ništavna; no pre kraja, kao Čovekoljubac, daj mi oprostaj sagrešenja.

Ja sam onaj koji upade među razbojnice - pomisli svoje, sav od njih izranjavih se sada, i napunih se rana; no Hriste Spase, Sam došavši k meni, isceli me. (Lk. 10, 30)

Sveštenik spazivši me, prođe, i levit videći me naga u ljutim ranama, prezre me; no, Isuse, Koji si iz Marije zasijao, Ti mi došavši, sažali se na mene. (Lk. 10, 31-32)

Jagnje Božije, Koje uzimaš grehe svih, uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdan daj mi suze umilenja. (Jn. 1, 29)

U vreme pokajanja, prilazim Tebi Stvoritelju mome, uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdan daj mi suze umilenja.

Ne zgadi se na mene, Spase, i ne odbaci me od lica Tvoga; uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdan, daj mi oprostaj sagrešenja.

Voljna i nevoljna sagrešenja moja, Spase, javna i tajna, znana i neznana, sve kao Bog oprostivši, očisti i spasi me.

Od mladosti, Hriste, prestupih zapovesti Tvoje; nemaran i mrzovoljan, ja sav život provedoh u strastima; zato Ti vapijem, Spase: makar na kraju spasi me.

Bogatstvo duše, Spase, potrošivši u razvratu, prazan sam od pobožnih vrlina, i gladujući vapijem: Oče milosrđa, pohitavši, Ti me pomiluj.

Tebi pripadam, Isuse, sagreših Ti, očisti me; uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdan, daj mi suze umilenja.

Ne idi sa mnom na sud, iznoseći dela moja, ispitujući reči moje i odgovornosti želja mojih; no u milosrđu Tvome, previdajući moja strašna sagrešenja, spasi me, Svemoćni.

Prepodobnoj: Prepodobna mati Marije, moli Boga za nas.

Ti mi daj svetozarnu blagodat od višeg Božanskog promisla, da izbegnem pomračenje strasti, i da usrdno pevam, Marijo, divne podvige tvoga života.

Priklonivši se Hristovim božanskim zakonima, k Njemu si prišla, ostavivši želje neuzdržljivih strasti, i svaku si vrlinu, svepobožno, kao jednu izvršila.

Andreju: Prepodobni oče Andreje, moli Boga za nas.

Molitvama tvojim, Andreje, izbavi od sramotnih strasti, i pokaži zajedničarima Carstva Hristova, nas koji se molimo i koji te, Slavni, pevamo sa verom i ljubavlju.

Slava, Trojičan:

Nadsušastvena Trojice, u Jedinici slavljena, uzmi od mene teško breme greha, i kao milosrdna, daj mi suze umilenja.

I sada, Bogorodičan:

Bogorodice, nado i zastupnice onih koji Te pevaju, uzmi od mene teško breme greha, i kao čista Vladičica, primi mene koji se kajem.

PESMA 2.

Irmos: Čuj nebo, i govoriću, i pevaću Hrista, Koji je u telu došao iz Djeve.

Čuj nebo, i govoriću, zemljo, slušaj glas onoga koji se kaje pred Bogom i koji Ga peva.

Pogledaj me, Bože, Spasitelju moj, Tvojim milostivim okom, i primi moje toplo ispovedanje.

Sagreših više od svih ljudi, jedini sagreših Tebi; no smiluj se kao Bog, Spase, na svoje stvorenje. (I Tim. 1, 15)

Milosrdni Gospode, bura zala potapa me; no kao Petru i meni, Spase, pruži ruku. (Mt. 14, 31)

Milosrdni, i ja Ti prinosim suze kao bludnica; očisti me, Spasitelju, milosrđem Tvojim. (Lk. 7, 38)

Pomračih krasotu duše slastima strasti, i potpuno sav um u prah pretvorih.

Poderah moju prvu odeću, koju mi izatka Stvoritelj ispočetka, i zato ležim nag.

Obukoh se u poderanu haljinu, koju mi izatka zmija savetom, i stidim se. (Post. 3, 21)

Pogledah na krasotu drveta, i prevarih se umom; i zato ležim nag i sramim se.

Radiše na leđima mojim svi načalnici strasti, produžujući protiv mene bezakonje njihovo.

(Ps. 129, 3)

Izgubih svoju prvozdanu krasotu i pristojnost, i do sada ležim nag i stidim se.

Greh, koji me najpre liši bogotkane odeće, šije mi kožne haljine.

Pokriven sam odećom srama, kao lišćem smokvinim, na osudu mojih dobrovoljnih strasti. (Post. 3, 7)

Obukoh se u zamrljanu odeću, okrvavljen u sramno, provođenjem strastnog i slastoljubivog života.

Oskvrnih odeću tela moga, i ukaljaj, Spase, ono što je po obrazu i po podobiju.

Upadoh u provaliju strasti i u veštastvenu trulež, i od tada do sada vrug mi dosađuje.

Pošto pretpostavih siromaštvu življenje odano stvarima i imovini, Spase, pritisnut sam sada teškim bremenom.

Telesni svoj kumir ukrašavah oblačenjem u različite slike nečistih pomisli, i osuđujem sebe.

Usrdno se trudih jedino oko spoljašnjeg ukrašavanja, prezrevši unutrašnju bogoliku skiniju.

Usvojivši nakaznost mojih strasti, slastoljubivim težnjama, pogubih krasotu uma.

Strastima, Spase, utraćih prvobitnu krasotu lika, no, kao nekada drahmu, potraživši je nađi. (Lk. 15, 8)

Kao bludnica vapijem Ti: sagreših, sam Ti sagreših, kao miro primi, Spase, i moje suze. (Lk. 7, 37-38)

Okliznuh se, kao David, u blud, i oskrnavih sebe, no omij i mene, Spase, suzama mojim. (II Sam. 11, 4)

Kao carinik vapijem Ti: očisti me, Spase, očisti, jer niko od potomaka Adamovih ne sagreši Tebi kao ja. (Lk. 18, 13)

Nemam ni suza, ni pokajanja, ni umilenja; Sam mi sve to, Spase, daruj kao Bog.

Gospode, Gospode, ne zatvori tada preda mnom vrata Tvoja; no otvori ih meni koji Ti se kajem. (Mt. 7, 21-23; 25, 11)

Čovekoljupče, Koji hoćeš da se svi spasu, Ti pozovi mene, i kao dobar primi me kajućeg se. (I Tim. 2, 4)

Čuj uzdahe duše moje, i primi suze očiju mojih, Spase, i spasi me.

Bogorodičan: Presveta Bogorodice, spasi nas!

Prečista Bogorodice Djevo, jedina sveopevana, moli usrdno da se spasemo.

II Irmos: Vidite, vidite da sam ja Bog, koji je puštao manu kao kišu, i vodu iz kamena izveo nekada u pustinji narodu mome, jedinom desnicom i snagom svojom. (Izl. 16, 14; 17, 6)

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Slušaj, dušo moja, Gospoda koji viče: Vidite, vidite da sam ja Bog; i udalji se od predašnjeg greha, i boj Ga se kao neumitnog Sudije i Boga.

Na koga si se ugledala, mnogogrešna dušo? Samo na prvog Kaina, i Lameha onog,

kamenujući telo zločinstvima, i ubijajući um bezumnim stremljenjima. (Post. 4, 1-26)

Prevazišavši sve pre Zakona, o dušo! na Sita se nisi ugledala, niti si podražavala Enosa, ni Enoha vaznesenjem, ni Noja; no našla si se lišena života pravednika. (Post. 5, 1-32)

Dušo moja, ti si sama otvorila ustave gnjeva Boga svojega, i potopila si kao zemlju svo telo, i dela i življenje, i ostala si izvan spasonosnog kovčega. (Post. 7, 1-24)

Ubih čoveka za ranu svoju i mladića za masnicu, ridajući Lameh vapijaše; a ti ne drhtiš, o dušo moja, ukaljavši telo i um oskrnavivši. (Post. 4, 23)

O, kako se ugledah na Lameha, pređašnjeg ubicu, dušu kao čoveka, um kao mladića, a telo kao brata svoga ubivši, kao Kain ubica, slastoljubivim žudnjama. (Post. 4, 23; 4, 8)

Ti si izmudrila, o dušo, da sazidaš kulu, i utvrđenje stvoriš tvojim pohotama, kad ne bi Stvoritelj pomeo namere tvoje, i oborio na zemlju lukavstva tvoja.

Obranih se, ozledih se, gle strele neprijatelja koje raniše dušu moju i telo! gle rane, čirevi gnojavi i vatruštine koje objavljuju rane mojih samovoljnih strasti.

Pusti Gospod nekada od Gospoda oganj kao kišu, i spali Sodomljane koji ga gnjevljahu bezakonjima. A ti si, o dušo, upalila oganj pakleni u kome ćeš ljuto goreti. (Post. 19, 24)

Razumite i vidite, da sam ja Bog, koji ispituje srca, kažnjava zle misli, izobličava dela, i spaljuje grehe, i sudi siroti i poniznome i siromahu.

Prepodobnoj: Prepodobna mati Marije, moli Boga za nas!

Potapana u ponoru zala, Marijo, ti si pružila ruke svoje k milosrdnom Bogu, a On i tebi, kao nekada Petru, čovekoljubivo pruži ruku pomoći, tražeći na svaki način tvoje obraćenje. (Mt. 14, 31)

Svim usrdem i ljubavlju pribegla si Hristu, odbacivši pređašnji put greha, u neprohodnim pustinjama hraneći se, i Njegove božanske zapovesti izvršujući u čistoti.

Andreju: Prepodobni oče Andreje, moli Boga za nas!

Vidimo, vidimo, o dušo, čovekoljublje Boga i Vladike; zato pre kraja pripadnimo Mu sa suzama, vapijući: molitvama Andrejevim, Spase, pomiluj nas.

Slava, Trojičan:

Bespočetna, nesazdana Trojice, nerazdeljiva Jedinice, kajućeg me primi, sagrešivšeg - spasi, Tvoje sam stvorenje - ne prezri me; no poštedi i izbavi me ognjene osude.

I sada, Bogorodičan:

Prečista Vladičice, Bogorodice, nado svih koji Ti pribegavaju, i pristanište onih u buri, i prema meni umilostivi, molitvama Tvojim, milostivoga Tvorca i Sina Tvojega.

PESMA 3.

Irmos: Na nepokolebljivom, Hriste, kamenu zapovesti Tvojih, utvrdi moje pomisli.⁸

Oganj od Gospoda, nekada, pustivši Gospod kao kišu, zemlju Sodomsku popali. (Post. 19, 24)

Na goru beži, dušo, kao Lot onaj, i na Sigoru se spasavaj. (Post. 19, 22-23)

Beži od požara, o dušo, beži od Sodomskog gorenja, beži od uništenja božanskim plamenom.

Ispovedam se Tebi, Spasitelju: sagreših, sagreših Ti; no otpusti, oprosti mi kao milosrdan. Ja jedini sagreših Tebi, Hriste Spase, sagreših više od svih, ali ne prezri mene.

Ti si Pastir dobri, potraži mene jagnje, i ne prezri me zabludelog. (Jn. 10, 11-14)

Ti si slatki Isus, Ti si Stvoritelj moj, u Tebi ću se, Spase, opravdati.

⁸ U grčkom izdanju Trioda (Atina 1967) stoji: „Crkvu Tvoju utvrdi“.

Trojičan: Presveta Trojice, spasi nas!

O Trojice Jedinice, Bože, spasi nas od zablude, i iskušenja i nevolja.

Bogorodičan: Presveta Bogorodice, spasi nas!

Raduj se utrobo koja si Boga primila, raduj se prestole Gospodnji, raduj se Mati Života našega.

II Irmos: Utvrdi, Gospode, na kamenu zapovesti Tvojih, pokolebano srce moje, jer si jedini Sveti i Gospod.

Pripev: Pomiluj me, Bože, pomiluj me!

Izvor života stekoh, Tebe Pobeditelja smrti, i pre kraja vapijem Ti od srca svoga: sagreših, smilovavši se na mene, spasi me.

Podražavah, Spasitelju, one koji bludničiše u vreme Noja, nasledivši i osudu njihovu - u potopu utapanja. (Post. 6, 1-17)

Sagreših, Gospode, sagreših Tebi, smiluj se na mene, jer nema nikoga koji sagreši među ljudima, a da ga ja ne prevaziđoh gresima.

Dušo, ugledavši se na onoga Hama koji se naruga ocu, nisi pokrila sramotu bližnjega, vrativši se unazad gledajući. (Post. 9, 22-23)

Nisi nasledila Simov blagoslov, dušo bedna, niti si imala širinu nasledstva kao Jafet, na zemlji opraštanja. (Post. 9, 26-27)

Izađi iz zemlje Harana - iz greha, dušo moja, idi u zemlju u kojoj teče večno živa netruležnost, koju Avraam nasledi. (Post. 12, 1-7)

Slušala si o Avraamu, dušo moja, koji nekada ostavi zemlju otačku, i postade došljak; na njegovu se revnost ugledaj. (Post. 12, 1-7)

Kod hrasta Mavriskog ugostivši Patrijarh Anđela, nasledi u starosti dar obećanja. (Post. 18, 1)

Isaka, bedna dušo moja, razumevši kao novu žrtvu, tajno prinesenu Gospodu, ugledaj se na njegovu revnost. (Post. 22, 2)

Slušala si za Ismaila prognanog kao dete robinjino; budi na oprezu, dušo moja, pazi da i ti slično ne postradaš, predajući se sladostrašću. (Post. 21, 10-11)

Ugledala si se, dušo, na starodrevnu Egipćanku Agar, postavši dragovoljno robinjom, i rodivši novoga Ismaila - drskost. (Post. 16, 16)

Upoznala si, dušo moja, Jakovljevu lestvicu, koja se pokazala od zemlje do neba; zašto nisi imala siguran temelj - pobožnost? (Post. 28, 12)

Ugledaj se na Sveštenika Božjeg i Cara jedinstvenog,⁹ koji je prasluka Hrista i Njegovog života u svetu među ljudima. (Post. 14, 8; Jevr. 7, 1-3)

Ne postani, dušo, slani kameni stub, okrenuvši se natrag; nek te uplaši primer Sodomski, gore na Sigoru spasavaj se. (Post. 19, 19-23. 26)

Kao Lot od požara, beži dušo moja od greha; begaj od Sodoma i Gomora; beži od plamena svake bezumne želje. (Post. 19, 15-17)

Pomiluj Gospode, pomiluj me, vapijem Ti, kada dođeš sa anđelima Tvojim, da dadeš svakome po vrednosti dela.

Vladiko, ne odbaci moljenje onih koji Ti pevaju, no smiluj se, Čovekoljupče, i podaj oproštaj onima koji ga sa verom prose.

⁹Misli se na Melhisedeka.

Obrati se, zajecaj dušo bedna, pre no što se završi svetkovina života, pre nego što Gospod zaključa vrata dvorca.¹⁰ (Mt. 25, 10)

Mariji: Prepodobna mati Marije, moli Boga za nas!

Obuzet sam burom i olujom sagrešenja, no ti me, Mati, sada sama spasi, i uvedi u pristanište božanskog pokajanja.

Prinevši i sada, Prepodobna, svesrdno moljenje milosrdnoj Bogorodici, zastupništvom tvojim otvori mi božanske ulaze.

Andreju: Prepodobni oče Andreje, moli Boga za nas!

O Andreje, Kritski prvoprestolniče, izvrsni poznavaoče tajni pokajanja, daruj i meni molitvama tvojim, oproštaj dugova.

Slava, Trojičan:

Jedinice prosta, nestvorena, bespočetna Prirodo, slavljenja u Tri Lica, spasi nas koji se sa verom klanjamo moći Tvojjoj.

I sada, Bogorodičan:

Bezvremenog Sina Očevog, u vremenu si, Bogorodice, bezmužno rodila; neobično čudo! ostaješ Djeva dojeći.

SJEDALNI *gospodina Josifa,*

Glas 8. Podoban: Vaskrsao si iz groba...

Svetila bogozračna, očevidci Spasovi, prosvetite nas u tami života, da hodimo sada pošteno kao po danu, svetlošću uzdržanja bežeći od noćnih strasti, i da, radujući se, ugledamo svetla stradanja Hristova.

Slava, Glas isti:

Bogoizabrana Apostolska Dvanaestorice, prinesite sada molbu Hristu, da poprište posta pređu svi koji u umilenju molitve čine i usrdno vrline tvore, da bismo tako dostigli videti slavno Vaskrsenje Hrista Boga, prinoseći Mu slavu i hvalu.

I sada, Bogorodičan:

Bogorodice, moli se Apostolima neobuhvatnog Sina Božjeg i Logosa, Koji se neiskazano i nadumno iz Tebe rodio, da podari vasseljeni istinski mir, i pre smrti da nam daruje oproštaj sagrešenja, i da iz krajnje dobrote Svoje, udostoji sluge Tvoje, Carstva nebeskog.

Zatim pevamo: TRIPESNEC, bez poklona.

Pesma Josifova.

PESMA 4. Glas 8.

Irmos: Čuh Gospode, tajnu Tvoga domostroja spasenja, razumeh dela Tvoja, i proslavih Tvoje Božanstvo.

Privev: Sveti slavni i svehvalni Apostoli, molite Boga za nas!

Poživevši uzdržanjem, prosvećeni Apostoli Hristovi, božanskim posredovanjem ublažavaju nam vreme uzdržanja.

Dvanaestrostruni organ, božanski skup Učenika, zapeva spasonosnu pesmu i razagna zla nadpevanja.

¹⁰U grčkom izdanju Trioda (Atina 1967) ovoga tropara nema, dok u crkvenoslovenskom prevodu postoji, zbog čega ga i mi unosimo.

Sveblaženi, daždod Duha napojiste svu vasseljenu, odagnavši sušu mnogoboštva.

Bogorodičan:

Svečista, kao Roditeljka Onoga koji podiže poniženu prirodu, spasi me poniženog koji poživeh visokomudreno.

Drugi TRIPESNEC, Glas isti. Pisma Teodorova.

*Irmos: Isti.*¹¹

Svečasni Apostolski skupe, koji moliš Stvoritelja svih, moli da pomiluje nas koji vas slavimo.

Apostoli Hristovi, kao delatelji, ceo svet Rečju Božjom obdelavši, prinosite uvek Njemu plodove.

Vi zaista postadoste vazljubljeni vinograd Hristov, jer vino Duha istočiste svetu, apostoli.

Slava, Trojičan:

Bespočetna, saobrazna, svesilna Sveta Trojice: Oče, Logose i Duše Sveti, Bože, Svetlosti i Živote, sačuvaj stado Svoje.

I sada, Bogorodičan:

Raduj se Prestole ognjeliki, raduj se Svećnjače svećenosi, raduj se Goro osvećena, Kovčeže života, sveto obitalište Svetih.

VELIKI KANON, PESMA 4.

Irmos: Ču prorok o dolasku Tvome, Gospode, i uplaši se, jer ćeš se od Djeve roditi i ljudima javiti se, te govoraše: Čuh glas Tvoj, i uplaših se, slava moći Tvojoj Gospode. (Avak. 3, 1)

Ne prezri dela Tvoja, i stvorenja Tvoga ne previdi, pravedni Sudijo, iako ja jedini sagreših kao čovek više od svakoga čoveka, jer kao Gospod svih imaš vlast da opraštaš grehe, Čovekoljupče. (Mt. 9, 6; Mk. 2, 10)

Približava se, dušo, kraj, približava se, a ti ne mariš niti se pripremaš; vreme se skraćuje, ustani, Sudija je blizu pred vratima. Kao san, kao cvet vreme života prolazi; što se uzalud metemo? (Mt. 24, 33; Mk. 13, 29; Lk. 21, 31)

Preni se, o dušo moja! razmišljaj o delima tvojim koja si učinila; privedi ih pred lice tvoje i proli kaplje suza tvojih; reci sa smelošću dela i pomisli Hristu, i opravdaj se.

Ne bi u životu greha, ni dela, ni zloće, kojom ja, Spase, ne sagreših; umom i rečju, i slobodnom voljom, i stavom, i mišlju, i delom sagreših, kao drugi niko nikada.

Zato i prekoren bih, zato osuđen bih ja bedni od svoje savesti, od koje ništa u svetu nema silnije. Sudijo, Iskupitelju moj, koji me poznaješ, poštedi i izbavi, i spasi me slugu Svoga.

Lestvica, koju vide u starini veliki Patrijarh, slika je, dušo moja, delotvornog penjanja, razumnog uzlaženja; ako hoćeš dakle, živeći delanjem i umom i sozercanjem, obnovićeš se. (Post. 28, 21)

Žegu dnevnu pretrpe radi oskudice Patrijarh, i hladnoću noćnu podnese, svaki dan stado prebrajajući i napasajući, boreći se, radeći, da dve žene dobije. (Post. 31, 7. 40)

Razumi pod dve žene delanje i znanje u sozercanju; delanje dakle Liju, kao mnogodetnu; a Rahilju - znanje, kao trudoljubivo; jer bez trudova neće se postići, dušo, ni delanje ni

¹¹U navedenom izdanju grčkog Trioda, ovde stoji: *Irmos drugi:* Čuh Gospode, glas Tvoj i uplaših se, razumeh dela Tvoja, i proslavih silu Tvoju, Vladiko.

sozercanje.

Bdi, o dušo moja, trudi se kao nekada veliki Patrijarh, da stekneš delanje sa rasuđivanjem, da stekneš um koji gleda Boga i dostigneš nezalazni božanski primrak u sozercanju, i da budeš veliki kupac. (Post. 32, 28)

Dvanaest patrijarha porodivši veliki Patrijarh, tajanstveno utvrdi, dušo, lestvicu tvoga delotvornog ushođenja; decu kao osnov, stepene - kao ushođenje premudro postavivši.

Podražavala si, dušo, omrznutog Isava, prodala si obmanitelju tvome prvorodstvo prvobitne krasote, i otpala si od očevog blagoslova, i dvaput si jadna obmanuta: delanjem i razumom; zato se sada pokaj. (Post. 25, 32; 27, 37; Mal. 1, 2-3)

Isav bi prozvan Edom, zbog krajnjeg bezumnog bludničenja sa ženama; jer uvek raspaljivan neuzdržanjem i slastima oskrnavljivivan dobi naziv Edom, što znači - raspaljivanje duše greholjubive.

O dušo moja, čuvši Jova koji se opravdao na đubrištu, nisi se ugledala na njegovo junaštvo, nisi imala čvrstu odluku u svemu što znaš i čime si bila kušana, no pokazala si se netrpeljiva. (Jov. 1, 1-22)

Koji beše nekad na prestolu, sada je nag i gnojav na đubrištu; koji beše mnogodetan i slavan, odjednom posta bezdetan i beskućnik; đubrište dakle za palatu, i rane za biserje smatraše. (Jov. 2, 1-13)

Čovek carskoga dostojanstva, vencem i porfirom odeven, veoma imućan i pravedan, izobilujući bogatstvom i stadima - iznenada osiromašivši, bi lišen bogatstva, i slave, i carstva. (Jov. 1, 1-22)

Iako on beše pravedan i od svih čestitiji, ne izbeže zamke i mreže lažljivaca; ti pak, bedna dušo, budući greholjubiva, šta ćeš činiti, ako se desi da nešto slično postigne tebe?

Telo se oskrnavi, duh se uprlja, sav se izranavih; no kao lekar, Hriste, oboje mi izleči pokajanjem; omij, očisti, operi, pokaži, Spasitelju moj, čistijim i od snega.

Spase, raspet Ti si za sve položio Telo svoje i Krv; Telo dakle da me obnoviš; Krv - da me omiješ; Duh si predao - da mene privedeš, Hriste, Tvome Roditelju.

Milosrdni, izvršio si spasenje posred zemlje, da se spasemo; dragovoljno si se raspeo na Krstu, Edem zatvoreni - otvori se, gornja i donja tvar, svi spaseni narodi - klanjaju se Tebi. (Ps. 74, 12)

Neka mi, Spase, bude ujedno banja i piće krv iz rebara Tvojih, koja su istočila vodu opraštanja, da se čistim obostrano, pomazujući se i pijujući; jer su Tvoje živonosne reči, Spase, pomazanje i piće. (Jn. 19, 34)

Crkva steče čašu - živonosna rebra Tvoja, Spase naš; iz njih nam dve reke istekoše: opraštanja i bogopoznanja, kao praslika dva Zaveta - Staroga i Novoga.

Lišen sam carskog dvorca, lišen sam i svadbe, a ujedno i večere; žižak se ugasi, jer ulja nema, dvorana se zaključa dok sam ja spavao, večera se pojedje; ja pak, vezanih ruku i nogu izbačen sam napolje. (Mt. 25, 1-13; Lk. 12, 35-37; 13, 24-27; 14, 7-24)

Vreme života moga je kratko, i ispunjeno nevoljama i nevaljalstvom; no primi me u pokajanju i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj. (Post. 47, 9)

Ja sam čovek visokoparnih reči, a surov srcem, nemaran i sujetan; Pravosudni, nemoj me osuditi sa farisejem, nego mi daj smirenje carinika, jedini Milosrdni, i pridruži me k njemu. (Lk. 18, 10-14)

Znam Milosrdni, sagreših, nagrdivši sasud tela moga; no primi me u pokajanju i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj.

Sam sebi postadoh idol, strastima dušu moju šteteći, Milosrdni; no primi me u pokajanju i

opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj.

Ne poslušah glasa Tvoga, prestupih Pismo Tvoje, Zakonodavče; no primi me u pokajanju, i opameti me, da ne postanem svojina ni hrana vragu; Spase, Ti me sam pomiluj.

Mariji:

Prepodobna, poživivši u telu kao bestesna, zaista si primila veliku blagodat od Boga. Zato te molimo: posreduj za one koji te verno poštuju, i izbavi i nas od svih napasti, molitvama tvojim.

Survavši se u dubinu velikih sagrešenja, nisi bila zadržana tamo, no si pohitala boljom pomišlju ka krajnjoj vrlini, kroz preslavno podvizavanje, zadivivši, Marijo, anđelsku prirodu.

Andreju:

Andreje, ukrase Krita, pohvalo Otaca, predstojeći najbožanstvenijoj Trojici, ne prestaj moliti se molitvama tvojim, da se izbavimo mučenja, mi koji te s ljubavlju prizivamo kao božanskog zastupnika.

Slava, Trojičan:

Nerazdeljivo suštinom, nesliveno Licima, bogoslovstvujem Te, Trojično Jedno Božanstvo, kao jednocarstveno i saprestolno, kličem Ti pesmu veliku, na visinama trikratno pevanu. (Is. 6, 1-3)

I sada, Bogorodičan:

I rađaš i devstvuješ, i ostaješ kroz oboje po prirodi Djeva. Rođeni od Tebe obnavlja zakone prirode, i utroba plodonosi bez porođajnih muka. Gde Bog hoće, pobeđuje se poredak prirode, jer On čini sve što hoće.

PESMA 5.

Irmos: Čovekoljupče, molim Ti se, prosveti onoga koji Ti ujutro rani, i uputi i mene na zapovesti Tvoje, i nauči me, Spase, da tvorim volju Tvoju. (Ps. 63, 2; 119, 35)

U noći život moj provodih uvek, jer noć greha bi mi tama i duboka magla; no kao sina dana pokaži me, Spasitelju. (Ef. 5, 8)

Podražavajući Ruvima, ja bedni, izvrših bezakoni i protivzakoniti savet protiv Boga Višnjega, oskrnavivši postelju moju, kao onaj očevu. (Post. 35, 22; 49, 3-4)

Ispovedam se Tebi, Hriste Care, sagreših, sagreših kao nekada Josifova braća, koja su prodala plod čistote i celomudrija. (Post. 37, 28)

Od srodnika pravedna duša bi svezana, prodade se u ropstvo Slatki, kao praobraz Gospoda. A ti, dušo, sva si se prodala tvojim zalima.

Josifa pravednog i celomudrenog umom podražavaj, bedna i neiskusna dušo, i ne oskrvnij se bezumnim čežnjama, uvek bezakonujući.

I ako u jami požive nekada Josif, Vladiko Gospode, no to bi praobraz Tvoga pogreba i vaskrsenja; a ja, kada ću ti tako nešto prineti?

Slušala si o Mojsijevom kovčežiću, dušo, nošenom vodama i valima rečnim, kao u palati nekada, beži od dela gorkog saveta faraonovog. (Izl. 2, 3)

Dušo bedna, ako si i slušala babice, koje su ubijale nekada, kao mladence, mužastvenu delatnost celomudrenosti; sada kao velikom Mojsiju, neka ti dovilja bude premudrost. (Izl. 1, 8-22)

Bedna dušo, kao veliki Mojsije nisi ubila Egipćanina, ranivši um, i kako ćeš se nastaniti, reci, u pustinji strasti pokajanjem? (Izl. 2, 11-12)

U pustinju se naseli veliki Mojsije; hajde dakle, dušo, podražavaj život njegov, da bi bila i

pri viđenju Bogojavljenja u kupini. (Izl. 3, 2-3)

Razmišljaj, dušo, o Mojsijevom štapu koji udara more i zgušnjava dubinu, kao praobrazu Krsta Božanskoga, kojim možeš i ti učiniti velika dela. (Izl. 14, 21-22)

Aron prinošaše Bogu oganj neporočan i nelažan; no Ofnije i Fines, kao ti dušo, prinošahu Bogu tuđe - oskrnavljeni život. (I Sam. 2, 12-13)

Postadoh žestoke naravi kao faraon, Vladiko; Janije i Jamvrije - dušom i telom, i potopljena uma; no Ti mi pomози! (Izl. 7, 11; II Tim. 3, 8)

Bedni ja, s blatom pomešah um; operi me, Vladiko, bujicom suza mojih, molim Te, ubelivši odeću tela moga kao sneg.

Ako ispitam dela moja, Spase, ugledaću sebe da sam prevazišao gresima svakoga čoveka, jer u znanju umujući sagreših, a ne u neznanju.

Poštedi, poštedi Gospode, stvorenje Tvoje, sagreših - oprosti mi, jer si Ti jedini čist prirodom, i drugi niko osim Tebe nije bez nečistote.

Ti, budući Bogom, mene radi primio si moje obličje, pokazao si čudesa iscelivši gubave i ukrepivši raslabljene, ustavio si tečenje krvotočive (žene), Spasitelju, dodirom haljine. (Mt. 9, 20; Mk. 5, 25-27; Lk. 8, 43-44)

Bedna dušo, podražavaj krvotočivu (ženu); priteci, dotakni se skuta Hristova, da se izbaviš od rana, i čuješ od Njega: Vera tvoja spase te. (Mt. 9, 20-22; Mk. 5, 25; Lk. 8, 43)

Ugledaj se, dušo, na pokajanu grešnicu, priđi i pripadni k nogama Isusovim, da te podigne i da hodiš pravo putevima Gospodnjim. (Lk. 13, 11-13)

Iako si duboki kladenac, Vladiko, istoči mi vodu iz prečistih Tvojih žila, da kao Samarjanka, pijuću od nje više ne žednim; jer Ti izlivaš vode života. (Jn. 4, 11-15)

Vladiko Gospode, suze moje da mi budu Siloam, da umijem i ja zenice srca, i da Te vidim duhom, Svetlosti prevečna. (Jn. 9, 7)

Mariji:

Nesravnjenom željom, Sveblažena, zaželejši da se pokloniš Životvornom Drvetu, udostojila si se ispunjenja želje; stoga udostoj i mene da dobijem višnju slavu.

Prešavši vode Jordanske, našla si bezbolan odmor tela, pobegavši od naslade, od koje i nas izbavi, Prepodobna, tvojim molitvama.

Andreju:

Andreje premudri, s velikom ljubavlju i strahom molim te, kao osobito izabranog između Pastira, da molitvama tvojim dobijem spasenje i život večni.

Slava, Trojičan:

Tebe Trojice slavim, Jedinoga Boga: Svet, Svet, Svet si Oče, Sine i Duše, prosta suštino, Jedinice uvek slavljena.

I sada, Bogorodičan:

Netljena, bezmužna Mati Tjevo, iz Tebe se obuče u moju prirodu Bog, Koji je stvorio vekove, i sjedini sa sobom čovečansku prirodu.

PESMA 6.

Irmos: Zavapih svim srcem svojim k milosrdnom Bogu, i ču me iz ada preispodnjega, i izvede iz truleži život moj.

Suze očiju mojih, Spase, i uzdahe iz dubine vapijućeg srca iskreno prinosis: Bože, sagreših Ti, pomiluj me.

Uklonila si se, dušo, od Gospoda tvoga, kao Datan i Aviron; no poštedi, zavapi iz dubine srca, da te ne proguta ponor Zemljin. (Broj. 16, 32)

Kao junica razbesnela, dušo, upodobila si se Jefremu; kao srna od zamki čuvaj život, okrilativši, delanjem i umom i sozercanjem. (Jerem. 31, 18; Os. 10, 11)

Ruka Mojsijeva da nas uveri, dušo, kako Bog može gubavi život ubeliti i očistiti; i ne očajavaj zbog sebe, iako si se ogubala. (Izl. 4, 6-7)

Valovi sagrašenja mojih, Spase, pokriše me iznenada, povraćajući se kao u Crvenom Moru nekada na Egipćane i vojvode. (Izl. 14, 26. 28; 15, 4-5)

Izvršila si, dušo, nerazumni izbor, kao nekada Izrailj, jer si slastoljubivo prejedanje strasti besmisleno izabrala umesto Božanske mane. (Broj. 21, 5)

Svinjsko meso i kazane, i egipatsku hranu, više si cenila od nebeske, o dušo moja, kao nekada nezahvalni narod u pustinji. (Izl. 29, 1-3)

Više si cenila, dušo, kladence hananejskih misli, nego izvor iz Kamena, iz kojeg Reka Premudrosti lije potoke bogoslovlja. (Post. 21, 35; Izl. 17, 6)

Kad sluga Tvoj Mojsije udari štapom kamen praobrazno, praslikovaše Tvoja životvorna rebra, iz kojih svi, Spase, zahvatamo piće života. (Izl. 17, 6; Jn. 19, 34)

Ispitaj, dušo, i razgledaj, kao Isus Navin obećanu zemlju, kakva je, i useli se u nju pravičnošću. (Broj. 13; Is. Nav. 2, 1)

Ustani i pobedi telesne strasti, kao Isus Amalika, i kao Gavaonjane, lažljive pomisli uvek pobeđujući. (Izl. 17, 8; Is. Nav. 8, 21)

Bog zapoveda, dušo, prođi tekuću prirodu vremena kao nekada Kovčeg, i postani naslednica one obećane zemlje. (Is. Nav. 3, 17)

Kao što si spasao Petra koji je zavapio; spasi, Spasitelju, stigavši i do mene; izbavi me od zvera pruživši Svoju ruku, i izvedi iz dubine greha. (Mt. 14, 30-31)

Znam Te kao tiho pristanište, Vladiko, Vladiko Hriste; no pohitavši izbavi me iz bezdanih dubina greha i oćajanja.

Ja sam, Spase, carska drahma koju si nekad izgubio; no upalivši svetilnik - Preteću Tvoga, Reči Božija, potraži i nađi lik Tvoj. (Lk. 15, 8-9)

Mariji:

Da bi ugasila plamen strasti, uvek si prolivala suze, Marijo, dušom rasplamsalom; njihovu blagodat daj i meni, služi tvome.

Stekla si nebesko bestrašće, Mati, uzvišenim življenjem na zemlji; moli se za one koji te slave da se izbavimo od napasti strasti.

Andreju:

Znajući te, Andreje, kao Kritskog pastira, i starešinu, i molitvenika vasseljene, pritičem i vapijem ti: izvedi me, oče, iz dubine greha.

Slava, Trojičan:

Trojica sam prosta i nerazdeljiva, razdeljena u Licima, i Jedinica sam prirodnom sjeđinjena, govori Otac i Sin i Božanski Duh.

I sada, Bogorodičan:

Utroba Tvoja rodi nam Boga, koji postade čovek kao mi, Njega kao Stvoritelja svih, moli Bogorodice, da se molitvama Tvojim opravdamo.

Kondak gl. 6.

Dušo moja, dušo moja, ustani što spavaš, kraj se približuje, i uplašićeš se; preni se, dakle, da te poštedi Hristos Bog, Koji je svuda i sve ispunjava.

Ikos

Videći otvorenu Hristovu bolnicu, i zdravlje koje iz nje ističe Adamu, đavo postrada i ranjen bi, i kao ugrožen ridaše, i svojim prijateljima govoraše: šta ću učiniti Sinu Marijinu? ubija me Vitlejemljanin, Koji je svuda i sve ispunjava.

SINAKSAR, najpre Mineja, zatim ovaj

Stihovi:

Isuse, daj razne načine umilenja, onima koji sada pevaju Veliki Kanon Tebi.

U ovaj dan, po starodrevnom predanju, pevamo čin Velikog Kanona. Ovaj uistinu najveći od svih kanona, izvrsno i vešto sačini i napisa sveti otac naš Andreja, arhiepiskop Kritski, koji se naziva i Jerusalimski. On se krete, dakle, iz Damaska u četrnaestoj godini svoga života, odade se izučavanju gramatike, i završivši izučavanje, ostade u Jerusalimu da provodi monaški život, živeći prepodobno i bogoljubivo u molitvenom tihovanju i bezmetežnom životu. I mnoge druge spise, korisne za život, ostavi Crkvi Božjoj, reči i kanone, budući i pokazujući se obilan, osobito u pohvalnim sastavima. Pored mnogih drugih, sačini i ovaj Veliki Kanon, koji sadrži bezgranično umilenje. Jer pronasavši i skupivši sve povesti Starog i Novog Zaveta, on sačini ovo slatkopjenije, od Adama, dakle, pa čak do samog Hristovog vaznesenja i apostolske propovedi. Podstrekava, elem, ovim svaku dušu da revnosno i po sili podražava dobrima iz povesti, a zle da izbegava, i da uvek pritiče k Bogu pokajanjem, suzama i ispovedanjem i drugim poznatim bogougodnim delima. Osim toga, on je toliko širok i prijatan, da je dovoljan da i najtvrđu dušu omekša i na dobru budnost pokrene, ako se samo sa skrušenim srcem i velikom pažnjom peva. A napisa ga, kada i veliki patrijarh Jerusalimski Sofronije napisa žitije Marije Egipćanke. I ovo Žitije predlaže nam bezgranično umilenje, i onima koji su mnogo grešili i greše daje utehu, samo ako hoće da odstupa od zla.

A beše određeno da se u ovaj dan peva (Kanon) i čita (Žitije) radi ovoga uzroka: zato što se Sveta Četrdesetnica približava kraju, pa da ne bi ljudi, budući lenjivi za duhovne podvige, nemarni i ostali, i prestali potpuno da budu u svemu celomudreni. Preveliki, dakle, Andrej, kao neki učitelj, kroz povesti Velikog Kanona, kazujući vrline velikih ljudi i ujedno zastranjivanje zlih, kao da je hteo reći: one koji se trude valja podsticati da još hrabrije sežu napred. A sveštenici Sofronije, izvanrednom rečju svojom, čini opet da budu celomudreni, i k Bogu ih podiže, da ne klonu niti očajavaju, ako nekada grehom nekim zahvaćeni biše. Jer koliko je Božje čovekoljublje i žalostivost prema onima koji se svom dušom trude da se obrate od pređašnjih grehova, pokazuje ova povest o Mariji Egipćanki.

A naziva se Velikim Kanonom, možda će neko reći, i po samim mislima i primerima; jer je plodan njegov tvorac, koji je izvrsno to složio. I dok ostali kanoni imaju po trideset i nešto manje tropara, ovaj pak ima dvesta pedeset, od kojih svaki rosi neizrecivom sladošću. Ovaj Veliki Kanon, dakle, na prikladan način pribavlja i veliko umilenje, zbog čega se i čita u Velikoj Četrdesetnici.

Ovaj izuzetni i Veliki Kanon i Slovo o Prepodobnoj Mariji, sam otac naš Andrej prvi u Carigrad donese, kada od Jerusalimskog patrijarha Teodora bi poslan u pomoć Šestom Vaseljenskom Saboru. Tada se on osobito istakao boreći se protiv monotelita (jednovljaca); uz to prebivajući kod monahujućih, pričislio se kliru Crkve u Carigradu, gde je postavljen za

đakona i hranitelja sirotinje. Malo zatim, postao je arhiepiskop Kritski; kasnije pak, dostigavši negde blizu do takozvanog Jerisa u Mitilini, otide ka Gospodu, bivši dovoljno u zajednici sa svojim prestolom.

Molitvama svetog Andreja, Bože, pomiluj i spasi nas!

Zatim se pevaju BLAŽENA sa poklonima, Glas 6.

U carstvu Tvome, pomeni nas, Gospode, kada dođeš u Carstvo Tvoje!
Hriste, učinio si žiteljem raja razbojnika, koji Ti je na Krstu zavapio: Pomeni me!
Njegovog pokajanja udostoji i mene nedostojnog. (Lk. 23, 42)

Stih: Blaženi siromašni duhom, jer je njihovo Carstvo Nebesko.

Slušala si, dušo moja, za negdašnjeg Manoja, kome se Bog u viziji javio, i koji je tada primio plod obećanja od neplodne; na njegovu se pobožnost ugledaj. (Sud. 13, 2-24)

Stih: Blaženi koji plaču, jer će se utešiti.

Dušo, ugledavši se na Samsonovu lenjost, ostrigla si glavu dela svojih, predavši tuđincima slastoljubljem celomudreni i blaženi život. (Sud. 16, 1-21)

Stih: Blaženi krotki, jer će naslediti zemlju.

Onaj koji je nekada magarećom čeljusti pobedio tuđince, sada postade plen strasnom laskanju; no izbegni, dušo moja, podražavanje njegovih dela i slabosti. (Sud. 16, 18-19)

Stih: Blaženi gladni i žedni pravde, jer će se nasititi.

Varak i Jeftaj vojskovođe, kao sudije Izrailjeve behu veoma cenjeni, s njima i Devora pametna kao čovek; njihovim vrlinama, dušo, jačaj i krepisi se. (Sud. 4, 6-16; 11, 1-40)

Stih: Blaženi milostivi, jer će biti pomilovani.

Upoznala si, dušo moja, hrabrost Jailjinu, koja nekad probode Sisaru oštricom, i spasenje donese, praslukujući time tebi Krst. (Sud. 4, 17-22; 5, 6-24)

Stih: Blaženi čisti srcem, jer će Boga videti.

Žrtvuj, dušo, žrtvu zahvalnosti, delanje kao kćer prinesi, čistiju od Jeftajeve, i zakolji telesne strasti, kao žrtvu Gospodu tvome. (Sud. 11, 31. 39)

Stih: Blaženi mirotvorci, jer će se sinovi Božji nazvati.

Sećaj se, dušo moja, Gedeonovog runa, primi nebesku rosu, i nadkuči se kao srna, i pij vodu koja iz zakona teče, isceđivanjem pismenim. (Sud. 6, 37; 7, 5)

Stih: Blaženi izgnani pravde radi, jer je njihovo Carstvo Nebesko.

Primila si, dušo moja, osudu sveštenika Ilije, lišivši sebe uma i stekavši strasti, kao što on steče decu koja čine bezakonje. (I Sam. 2, 12; Car. 2, 27)

Stih: Blaženi ste kad vas uzasramote i usprogone i reku na vas svakojake rđave reči, lažući mene radi.

Za vreme studija Levit, komadanjem razdeli ženu svoju na dvanaest plemena, da izobličiti bezakonje učinjeno od Venijamina. (Sud. 19, 25-29)

Stih: Radujte se i veselite se, jer je velika plata vaša na nebesima.

Pobožna Ana moleći se, pokretaše usta na hvalu, no glas se njen ne čujaše; no ipak, iako neplodna, rodi sina molitve dostojna. (I Sam. 1, 13)

Stih: Pomeni nas, Gospode, kada dođeš u Carstvo Tvoje.

U sudije se ubroja Anin porod - veliki Samuilo, koga je vaspitala Armatema u domu Gospodnjem; na njega se ugledaj, dušo moja, i sudi pre drugih dela svoja. (I Sam. 7)

Stih: Pomeni nas, Vladiko, kada dođeš u Carstvo Tvoje.

David bi izabran za cara, i carski pomazan rogom božanskoga mira; ti dakle, dušo moja, ako hoćeš višnjega Carstva, pomaži se suzama kao mirom. (I Sam. 16, 13)

Stih: Pomeni nas, Sveti, kada dođeš u Carstvo Tvoje.

Milostivi, pomiluj stvorenje Tvoje, pomiluj delo ruku Svojih; poštedi sve sagrašivše, i mene koji sam više od svih prezreo Tvoje zapovesti.

Slava, Trojičan:

Bespočetnome i Rođenome i Proishodećem: Ocu koji rađa poklanjam se, Sina slavim rođenoga, pevam Duha Svetoga koji je sa Ocem i Sinom saprosijao.

I sada, Bogorodičan:

Poklanjamo se natprirodnom Porodu Tvome, Bogoroditeljko, slavu po prirodi ne deleći Mladenca Tvojega; jer On kao jedan Licem, dvostruk se ispoveda prirodama.

VELIKI KANON, PESMA 7.

Irmos: Sagrašismo, bezakonovasmo, nepravedno postupasmo pred Tobom; niti sačuvasmo, niti izvršismo što si nam zapovedio, no ne napusti nas sasvim, Bože otaca. (Dan. 9, 5-6)

Sagraših, bezakonovah i odbacih zapovest Tvoju, jer se u gresima začeh, i dodadoh ranama svojim ranu; no Ti me pomiluj, kao milosrdan, Bože otaca. (Ps. 50, 5)

Tebi, Sudiji mome, ispovedih tajne srca svoga; vidi moje smirenje, vidi i tugu moju, i budi pažljiv na sudu mome sada, i Sam me pomiluj kao milosrdan, Bože otaca. (Ps. 38, 19; 25, 18; 35, 23)

Kao što nekada, dušo, Saul izgubi magarice oca svoga, uzgred nađe carstvo na dnevnom skupu; no pazi, ne zaboravljaj sebe, pretpostavljajući svoje skotske pohote Carstvu Hristovom. (I Sam. 9, 1-27; 10, 1)

Dušo moja, iako nekada bogootac David sagraši dvostruko, bivši ustreljen strelom preljube, i zarobljen kopljem kazne za ubistvo; no ti sama boluješ od težih grehova, samovoljnih čežnji. (II Sam. 11, 14-15)

David nekada dodade bezakonju bezakonje, ubistvo sa preljubom pomešavši, odmah pokaza dvostruko kajanje; no ti si, dušo, najrđavija dela učinila, ne pokajavši se Bogu.

David nekada shvati, budući da napisa pesmu kao na slici, njome izobličila dela koja učini, vapijući: Pomiluj me, jer sagraših Tebi jedinome Bogu svih, Ti sam očisti me. (Ps. 50, 3-6)

Kao kad se Kovčeg Zaveta nošaše na kolima, kada skrenuše volovi, Uza onaj samo se dotače, i Božjim gnjevom bi kažnjen; no beži od njegove drskosti, dušo, i česno poštuj božanske stvari. (II Sam. 6, 6-7)

Slušala si o Avesalomu kako na prirodu ustade, upoznala si njegova nečista dela, kojima oskrvni postelju Davida, oca svojega; no ti si podražavala njegove strasne i slastoljubive želje. (II Sam. 15, 137; 16, 21-22)

Pokorila si svoje slobodno dostojanstvo telu svome, jer našavši, dušo, drugog Ahitofela - đavola, potpala si pod njegove savete; no sve Sam Hristos rastura, da se ti svakako spaseš. (II Sam. 16, 19-21)

Solomon divni, iako pun blagodati mudrosti, i ovaj nekada zlo pred Bogom učinivši, odstupi od Njega; njemu si se ti, dušo, upodobila, prokletim tvojim životom. (I Car. 3, 12; 11, 4-6)

Vučen slastima svojih strasti oskrnjavaše se - avaj meni! - ljubitelj premudrosti, ljubitelj bludnih žena, i bi otuđen od Boga, koga si ti, o dušo, podražavala umom, preko strasnih nečistota. (I Car. 11, 6-8)

Ugledala si se, o dušo, na Rovoama koji ne poslušava savete očeve, ujedno i na vrlo zlog slugu Jerovoama, pređašnjeg odstupnika; no begaj od podražavanja njih i vapi Bogu:

Sagreših, smiluj se na mene. (I Car. 12, 13-14. 20)

Avaj meni, dušo moja, ugledala si se na Ahavove grozote, postavši prebivalište telesnih nečistota, i sramni sasud strasti; no iz dubine svoje uzdahni, i kaži Bogu grehe svoje. (I Car. 16, 30)

Ilija nekada spali dva poslanstva Jezaveljina od po pedeset ljudi, kada sramne proroke pogubi na izobličenje Ahavovo; no beži od ugledanja na njih dvoje, dušo, i snaži se. (II Car. 1, 10-15)

Zatvori se nad tobom nebo, dušo moja, i glad za Bogom postiže te, kao nekada Ahava, pošto se ne pokori rečima Ilije Tesvićanina; no ugledaj se na Sareptsku udovicu i nahrani dušu proroka. (I Car. 17, 7-9)

Dušo, nagomilala si dragovoljno Manasijine zločine, postavivši strasti kao gadosti, i uvećala si gnev Božji protiv sebe; no ugledajući se usrdno i na njegova pokajanja, stekni umilenje. (II Car. 21, 2)

Pripadam Ti, i prinosim Ti reči moje kao suze: sagreših, kao što sagreši bludnica, i bezakonovah kao niko drugi na zemlji! No smiluj se, Gospodaru, na stvorenje Tvoje i prizovi me.

Pogubih lik Tvoj i pokvarih zapovest Tvoju, Spase; sva se lepota pomrači i strastima ugasi se sveća. No smilovavši se, daj mi radost, kao što peva David. (Ps. 50, 14)

Obrati se, pokaj se, otkri tajne, govori Bogu koji sve zna: Ti znaš moje tajne, jedini Spase; no Sam me pomiluj, kao što peva David, po milosti Svojoj. (Ps. 50, 3)

Isčileše dani moji kao san onoga koji se probudi; zato kao Jezekija plačem na postelji mojoj, da mi se produže godine života. No koji će Isaija stati preda te, dušo, ako ne Bog svih. (I Car. 20, 3; Is. 38, 2-6)

Mariji:

Zavapivši k Prečistoj Bogomateri, odbacila si pređašnje besnilo strasti, koje žestoko muče, i posramila si neprijatelja - kušača; no daj sada i meni sluzi tvome spasenje od nevolje. (Ps. 60, 11)

Onaj Koga si zavolela, Mati, Koga si zaželela, Kome si sledovala, On je pokajanje pronašao i darovao, kao jedini sastradalni Bog; Njega neprestano moli, da nas izbavi od strasti i nevolja.

Andreju:

Oče Andreje, na kamenu vere utvrdi me molitvama tvojim, ograđujući me božanskim strahom, i daruj mi pokajanje molim ti se sada; i izbavi me od zamki neprijatelja koji me traže.

Slava, Trojičan:

Trojice prosta, nerazdeljiva, jedinosušna Jedinice, sveta Svetila i Svetlosti, i sveto Trojstvo i Jedno sveto, slavi se Bog Trojica. No dušo, zapevaj, proslavi Život i Živote - Boga svih.

I sada, Bogorodičan:

Pevamo Te, blagosiljamo Te, klanjamo Ti se Bogoroditeljko, jer si od nerazdeljive Trojice rodila Jednoga - Sina i Boga, i nama koji smo na zemlji, sama si otkrila sve nebesko.

TRIPESNEC, Glas 8. PESMA 8.

Irmos: Bespočetnog Cara slave, pred Kim drhte nebeske Sile, sveštenici pevajte, narodi preuznosite u sve vekove.

Apostoli, kao žeravice neveštastvenog ognja, popalite veštastvene strasti moje, zapaljujući sada u meni želju za božanskom ljubavlju.

Poštujemo milozvučne trube Boga Reči, kojima biše srušeni neutvrđeni zidovi neprijatelja, i utvrđiše se bedemi bogopoznanja.

Porušite strasna priviđenja duše moje, Apostoli Gospodnji, koji porušiste hramove i stubove neprijatelja, Vi - hramovi osvećeni.

Bogorodičan:

Smestila si u sebi Nesmestivog po prirodi; držala si Onoga koji drži sve; dojila si, Čista, Onoga koji hrani tvar - Hrista Životodavca.

Drugi Tripesnec, glas isti

Irmos: Isti.

Apostoli Hristovi, sazdavši svu Crkvu neimarstvom Duha Svetoga, u njoj blagosiljate Hrista u sve vekove.

Zatrubivši trubama učenja, Apostoli oboriše svu laž idolsku, preuznoseći Hrista u sve vekove.

Apostoli, dobro preseljenje, nadzornici sveta, i žitelji neba, izbavite od beda one, koji vas uvek slave.

Slava, Trojičan:

Trosunčano svesvetlo Bogonačalije, istoslavna i istoprestolna Prirodo, Oče Stvoritelju svega, Sine i Božanski Duše, pevam Te u vekove.

I sada, Bogorodičan:

Narodi, neprestano slavimo Božiju Mater, kao najčasniji i najviši Presto, jedinu i po porođaju Mater i Djevu.

VELIKI KANON, PESMA 8.

Irmos: Onoga Koga slave vojske nebeske, i pred Kim drhte Heruvimi i Serafimi, sve što diše i sva tvar, pevajte, blagosiljajte i preuznosite u sve vekove.

Pomiluj, Spase, sagrašivšeg, podigni um moj ka obraćenju, primi me kajućeg se, smiluj se na vapijućeg: Tebi jedinome sagraših i bezakonovah, pomiluj me.

Kolesničar Ilija, kolesnicom vrlina nošaše se iznad svega zemaljskog, kad uziđe kao na nebo. Zato, dušo moja, razmišljaj o njegovom ushođenju. (II Car. 2, 11)

Jordanska voda, udarena od Jeliseja plaštom Ilijinim, zaustavi se. Ti pak, o dušo moja, nisi okusila ove blagodati zbog neuzdržanja. (II Car. 2, 14)

Jelisej nekada, primivši plašt Ilijin, primi dvostruku blagodat od Boga; ti pak, o dušo moja, nisi okusila ove blagodati zbog neuzdržanja. (II Car. 2, 9. 12-13)

Sunamicanka, po svojoj dobroj naravi, nekada ugosti Pravednoga, o dušo! Ti pak nisi primila u dom ni stranca ni putnika, zato ćeš plaćući biti izbačena napolje iz bračne odaje. (II Car. 4, 8)

Uvek si podražavala Gijezijev nečisti razum, o bedna dušo! Njegovog srebroljublja kloni se makar u starosti; beži od paklenog ognja, odstupivši od svojih zala. (II Car. 5, 20-27)

Ti dušo, ugledavši se na Osiju, stekla si sebi njegovu gubu dvostruko, jer o nepristojnim stvarima razmišljaš i protivzakono radiš; ostavi to što imaš i priteci k pokajanju. (II Car. 15, 5; II Dnev. 26, 19)

Slušala si, dušo, za Ninevljane kajuće se Bogu u vrećama i pepelu, no na njih se nisi ugledala; no pokazala si se gora od svih, pre i posle Zakona sagrašivših. (Jona 3, 5)

Slušala si, dušo, za Jeremiju u jami blata, koji grad Jerusalem oplakujući vapijaše i suze

tražaje; ugledaj se na njegov plačevni život, i spašćeš se. (Jerem. 38, 6)

Jona u Tarsis pobeže, unapred predvidevši obraćanje Ninevljana, jer razumede kao prorok Božije milosrđe; zato revnovaše da se proroštvo ne pokaže lažno. (Jona 1, 3)

Slušala si, o dušo, za Danila u jami, kako zatvori usta zverova; saznala si kako mladići, koji behu sa Azarijem, pogasiše verom plamen vrele peći. (Dan. 14, 31; 3, 24)

Pokazah ti, dušo, sve iz Starog Zaveta za ugled; podražavaj bogougodna dela pravednih, a izbegavaj opet grehove rđavih.

Pravosudni Spase, pomiluj i izbavi me od ognja i pretnje, koje ću na sudu opravdano pretrpeti; oprosti mi pre smrti vrlinama i pokajanjem.

Kao razbojnik vapijem Ti: Pomeni me! Kao Petar plačem gorko; kao carinik vičem: Oprosti mi, Spase! kao bludnica plačem; primi moje ridanje kao nekada Hananejkino. (Lk. 23, 42; 22, 62; 18, 13; 7, 37-38; Mt. 15, 22)

Isceli, Spase, gnojnost ništavne duše moje, jedini Lekaru; stavi mi zavoj, i jelej i vino - delo pokajanja, umilenje sa suzama.

Ugledajući se na Hananejku i ja vapijem: Pomiluj me, Sine Davidov! dotičem se kraja odeće, kao krvotočiva žena; plačem kao Marta i Marija nad Lazarem. (Mt. 15, 22; 9, 20; Jn. 11, 33)

Sklenicu sa suzama, Spase, kao miro izlivajući na glavu, vapijem Ti kao bludnica koja tražaje milosti; molbu prinosim i molim da dobijem oprostaj. (Mt. 26, 6-7; Mk. 14, 3; Lk. 7, 37-38)

Iako Ti niko ne sagraši kao ja, no ipak primi i mene, milosrdni Spase, koji se kajem sa strahom i vapijem sa ljubavlju; Sagraših Tebi jedinome, bezakonovah, pomiluj me.

Poštedi, Spase, Tvoje stvorenje, i traži kao Pastir izgublenu ovcu, zalutaloga otmi od vuka, učini me ovcom na paši Tvojih ovaca. (Ps. 119, 176)

Kada sedneš Sudijo kao milosrdan, i pokažeš Tvoju strašnu slavu Hriste, o, kakav će strah nastati tada od peći usijane, za sve koji se boje javnosti suda Tvog. (Mt. 25, 31. 41. 46)

Mariji:

Mati Nezalazne Svetlosti, prosvetivši tebe, razreši te od pomračenja strast!. Zato, ušavši u blagodat Duha Svetoga, prosveti, Marijo, one koji te verno veličaju.

Videvši novo čudo u tebi, Mati, prepade se uistini božanstveni Zosima; jer anđela gledaše u telu i ispunjaše se strahom, slaveći Hrista u vekove.

Andreju:

Andreje Kritski, česna pohvalo, molim te moli se, kao koji imaš slobodu pred Gospodom, da molitvama tvojim našem sada razrešenje sveza bezakonja, Učitelju, slavo Prepodobnih.

Blagosiljamo Oca, Sina i Svetoga Duha, Gospoda.

Trojičan:

Bespočetni Oče, sabespočetni Sine, Utešitelju blagi, Duše pravi; Roditelju Reči Božje, Reči Oca bespočetnoga, Duše životvorni i stvaralački, Trojice Jedinice, pomiluj me.

I sada, Bogorodičan:

Prečista, u utrobi Tvojjoj izatka se telo - duhovna porfira Emanuilova, kao od crvenog skerleta, zato veličamo Tebe uistini Bogorodicu.

Hvalimo, blagosiljamo, klanjamo se Gospodu, pevajući i preuznoseći Ga u sve vekove.

I opet Irmos: Onoga koga slave...

TRIPESNEC, Glas 8. PESMA 9.

Irmos: Ispovedamo Te vaistinu Bogorodicu, spaseni Tobom, Djevo Čista, veličajući Te sa

bestelesnim činovima.

Apostoli, koji se pokazaste izvori spasonosne vode, orosite dušu moju uvenulu grehovnom žeđu.

Mene koji plovim po pučnini pogibli, i koji sam već potonuo, spasi me, Gospode, desnicom Svojom kao Petra.

Kao so zaista ukusnih učenja, izlečite trulež uma moga, i odagnajte tamu neznanja.

Bogorodičan:

Vladičice, koja si rodila Radost, podari mi plač, kojim ću moći naći božansku utehu u dan Suda.

Drugi Tripesnac, Glas isti

Irmos: Tebe Posrednicu neba i zemlje svi naraštaji veličaju, jer u Tebe, Djevo, telesno se useli punoća Božanstva.

Tebe, blagosloveni Apostolski sabore, pesmama veličamo; jer se pokazaste kao presvetla svetila vasseljene, odgoneći obmanu.

Apostoli blaženi, evanđelskom vašom mrežom ulovivši slovesne ribe, njih prinosite uvek za hranu Hristu.

Molimo vas, Apostoli, pomenite nas vašim molitvama k Bogu, da se izbavimo od svih iskušenja, mi koji vas s ljubavlju proslavljamo.

Slava, Trojičan:

Pevam Tebe, Triipostasnu Jedinicu, Oče, Sine sa Duhom, Jedinog jednosušnog Boga, Trojicu ravnosilnu i bespočetnu.

I sada, Bogorodičan:

Tebe - Roditeljku Deteta i Djevu, svi naraštaji veličamo, kao oni koji se Tobom izbavismo od kletve, jer si nam rodila Radost - Gospoda.

VELIKI KANON, PESMA 9.

Irmos: Od besemenog začeca rođenje neizrecivo, od Matere bezmužne netruležni porod, jer Božije rođenje obnavlja prirode. Zato te svi naraštaji, kao Bogonevestnu Mater, pravoslavno veličamo. (Lk. 1, 35. 48)

Um se obrani, telo se ubolesti, boluje duh, reč iznemože, život se umrtvi, kraj je pred vratima. Stoga, bedna dušo moja, šta ćeš učiniti kada dođe Sudija da ispita sve tvoje?

Predstavih ti, dušo, Mojsijevo stvaranje sveta, i od tada svo Starozavetno Pismo, koje ti kazuje o pravednicima i nepravednima; no ti si, o dušo, sagrešivši Bogu, podražavala druge a ne prve.

Zakon iznemože, ne deluje Evanđelje, svo Pismo u tebi bi zanemareno, Proroci iznemogoše i svaka reč pravednih; rane tvoje, o dušo, umnožiše se, ne budući lekara koji te isceljuje.

Privodim te uzore Novoga Zaveta, koji te vode, dušo, ka umilenju; ugledaj se na pravednike, odvrćaj se od grešnika, i umilostivi Hrista molitvom i postom, i bdenisanjem i čednošću.

Hristos se očoveči, sjedinivši se sa telom našim, i sve što je prirodno dragovoljno ispuni, osim greha; pokazujući tebi, o dušo, ugled i sliku Svoga snishođenja.

Hristos se očoveči, prizvavši na pokajanje razbojnika i bludnice; pokaj se, dušo, vrata Carstva već se otvoriše, i otimaju se o njih fariseji i carinici i preljubočinci koji se kaju. (Mt.

11, 12; 21 31; Lk. 16, 16)

Hristos mudrace spase, pastire sazva, mnoge mladence pokaza mučenicima, Starca i staru Udovicu proslavi; a ti, dušo, njih nisi podražavala ni delanjem ni življenjem, no teško tebi na sudu! (Mt. 2, 1. 16; Lk. 2, 25-26. 36-38)

Gospod postavši četrdeset dana u pustinji, na kraju ogladni, pokazujući da je čovek; dušo, ne ustraši se, ako ti se približi neprijatelj, molitvom i postom nek bude odbačen od nogu tvojih. (Izl. 34, 28; Mt. 4, 2; Mk. 1, 13; Lk. 4, 2)

Hristos bejaše kušan, đavo kušaše, ukazujući kamenje da hlebovi postanu; na goru Ga izvede da u trenu vidi sva carstva sveta. O dušo, poboj se zamke, trezni se, moli se Bogu svakoga časa. (Mt. 4, 1-9; Mk. 1, 12-13; Lk. 4, 1-12)

Hristov svetilnik, Grlica pustinoljubiva, Glas vapijućega - propovedajući pokajanje, objavi: Irod protivzakono živi s Irodijadom. Gledaj, dušo moja, da se ne upleteš u bezakone zamke, no prigri pokajanje. (Pes. nad pes. 2, 12; Is. 40, 3; Mt. 3, 8; 14, 3; Mk. 6, 17; Lk. 3, 19-20)

U pustinju se naseli Preteča blagodati, i sva Judeja i Samarija čuvši hitahu i usrdno ispovedahu grehe svoje, krštavajući se; no ti, dušo, nisi se na njih ugledala. (Mt. 3, 1-6; Mk. 1, 3-6)

Brak je častan i postelja neoskvrnjena, jer oboje Hristos ranije blagoslovi budući u telu, kad u Kani na svadbi vodu u vino pretvori, i pokaza time prvo čudo, da se ti, o dušo, izmeniš. (Jevr. 13, 4; Jn. 2, 1-11)

Hristos ukrepi raslabljenoga koji uze odar, i umrlog mladića, sina udovičinog vaskrsnu, i kapetanovog slugu podiže, i Samarjanki otkri Sebe, da službu u duhu tebi, dušo, predstavi. (Mt. 9, 6; 8, 13; Lk. 7, 14; Jn. 4, 7-24)

Gospod isceli krvotočivu ženu dodirom kraja odeće, i gubave očisti; slepe i hrome prosvetivši ispravi, gluve pak i neme i zgrčenu ženu isceli rečju, da se ti spaseš, bedna dušo. (Mt. 9, 20; 11, 5; Lk. 13, 11-13)

Hristos Logos, isceljujući bolesti propovedaše Jevanđelje siromašnima, hrome lečaše, sa carinicima jeđaše, sa grešnicima razgovaraše; Jairovoj kćeri, koja beše umrla, povrati dušu dodirom ruke. (Mt. 4, 23; 9, 10-11; Mk. 5, 41-42)

Carinik se spase, i bludnica postade celomudrena, a farisej, hvaleći se, bi osuđen; jer carinik vapijaše: očisti me! a bludnica - pomiluj me! Farisej pak, hvaljaše se govoreći: Bože, blagodarim Ti! i ostale bezumne reči. (Lk. 18, 14; 7, 46-47)

Zakhej beše carinik, pa ipak se spase, a farisej Simon sablažnjavaše se, bludnica pak primaše razrešenje grehova od Onoga koji ima silu otpuštati grehe; nju, dušo, trudi se da podražavaš. (Lk. 19, 20; 7, 39; Jn. 8, 3-11)

O bedna dušo moja, nisi se ugledala na bludnicu, koja uzevši alavastar mira, sa suzama umivaše, a kosom otiraše noge Spasitelju, Koji cepaše spisak njenih starih sagrešenja. (Lk. 7, 37-38)

Doznala si, dušo moja, za gradove kojima Hristos propoveda Evanđelje, kako biše prokleti. Poboj se kazne da ne budeš kao oni, jer Gospod, uporedivši ih sa Sodomljanima, čak do pakla ih osudi. (Lk. 10, 12-15)

Dušo moja, nemoj se očajanjem pokazati gora čuvši za veru Hananejkinu, čija se kćer rečju Božjom isceli; nego i ti, kao ona, zavapi iz dubine srca Hristu: Sine Davidov, spasi i mene. (Mt. 15, 22)

Sine Davidov, smiluj se, spasi i pomiluj me, Ti koji si besomučne rečju iscelio; umilnim glasom reci mi kao razbojniku: Zaista ti kažem, sa mnom ćeš biti u raj, kada dođem u Slavi Svojoj. (Mt. 8, 16; 8, 28-32; 9, 32-33; 12, 22; Mk. 1, 32-34; Lk. 23, 43)

Jedan razbojnik Te huljaše, a drugi Te razbojnik kao Boga slavljšaše, jer oba na krstu visijahu. No, o Milosrdni! kao Tvome vernome razbojniku, koji u Tebi poznade Boga, i meni otvori vrata Tvoga slavnoga Carstva. (Mt. 27, 38. 44; Mk. 15, 27; Lk. 23, 33. 39-43; Jn. 19, 18)

Sva tvar drhtaše videći Te raspeta, gore i kamenje od straha se raspadahu, i zemlja se kolebaše, i pakao se razgolićavaše, i svetlost u danu pomračavaše, gledajući Tebe, Isuse, prikovana telom. (Mt. 27, 18-22; Ik. 15, 38; Lk. 23, 45)

Ne iziskuj od mene plodove dostojne pokajanja, jer snaga moja u meni nestade; daruj mi uvek srce skrušeno, i smirenost duha, da to Tebi prinesem, kao prijatnu žrtvu, jedini Spasitelju. (Mt. 3, 8)

Sudijo moj i Znanče moj, Koji ćeš opet doći sa anđelima da sudiš celom svetu, poštedi me tada pogledavši me Tvojim milostivim okom, i pomiluj me, Isuse, kao onoga koji je sagrešio više od svakog ljudskog bića.

Mariji:

Sve si zadivila tvojim neobičnim životom, angelske činove i sve ljude, poživевši kao bestelesno i natprirodno biće; otuda si, Marijo, išavši nevestastvenim nogama, prešla Jordan.

Prepodobna Mati, umilostivi Stvoritelja za sve koji te slave, da se izbavimo od zlostavljanja i nevolja onih koji nas napadaju sa svih strana; da izbavivši se od iskušenja, neprestano veličamo Gospoda koji te je proslavio.

Andreju:

Andreje časni i oče treblaženi, pastiru Kritski, ne prestaj moliti se za one koji te pevaju: da se svi mi koji poštujemo verno spomen tvoj, izbavimo od gnjeva, i nevolja, i propasti, i bezbrojnih sagrešenja.

Slava, Trojičan:

Oca proslavimo, Sina uzveličajmo, Duhu božanskome verno se poklonimo, Trojici nerazdeljivoj, Jedinici po biću, kao Svetlosti i Svetilima, i Životu i Životima, Koji oživljava i prosvećuje sve i sva.

I sada, Bogorodičan:

Čuvaj narod Tvoj, Prečista Bogoroditeljko, jer Tobom u veri živimo i Tobom se utvrđujemo, i Tobom pobeđujemo svako iskušenje, i nadvlađujemo protivnike, i napredujemo u bogoljublju i bratoljublju.

I opet Irmos: Od besemenog začeca...

I dalje se vrši Jutrenje po običaju.